

VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO RINKOS TYRIMO DARBO GRUPĖ

GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO RINKOS TYRIMO
ATASKAITA

2013-10-18 Nr. O13-5

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 19 punktu, Komisija atlieka rinkos tyrimus, kuriais siekiama užtikrinti veiksmingą konkurenciją energetikos sektoriuje ir didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems asmenims užkirsti kelią piktnaudžiauti šia įtaka.

Rinkos tyrimas atliekamas vadovaujantis Rinkų tyrimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės), patvirtintomis Komisijos 2012 m. birželio 8 d. nutarimu Nr. O3-135 „Dėl rinkų tyrimo taisyklių patvirtinimo“.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 6 dalimi, gamtinių dujų tiekimo kaina yra reguliuojama, kai Komisijos atliekamo tyrimo metu nustatoma, kad dėl veiksmingos konkurencijos trūkumo asmuo taiko pernelyg dideles kainas, tai yra palyginamosios analizės metodu įvertintas vidutines kainas, viršijančias gamtinių dujų ir gamtinių dujų tiekimo paslaugos kainas, arba naudoja kainų spaudimą, tuo darydamas žalą rinkos dalyviams.

Vadovaudamasi Gamtinių dujų įstatymo 11 straipsnio 3 dalimi ir Taisyklių 6 punktu, Komisija atlieka rinkos tyrimą:

- 1) valstybės ar savivaldybių institucijų motyvuotu prašymu;
- 2) suinteresuotų asmenų motyvuotu prašymu;
- 3) savo iniciatyva.

Vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 11 straipsnio 4 dalimi ir Taisyklių 8 punktu, rinkos tyrimo procedūrą sudaro šie etapai:

- 1) rinkos apibrėžimas (paslaugos ir geografinės teritorijos apibrėžimas);
- 2) konkurencijos rinkoje veiksmingumo tyrimas;
- 3) asmenų, turinčių didelę įtaką rinkoje, nustatymas;
- 4) priemonių bei įpareigojimų nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas didelę įtaką rinkoje turintiems asmenims.

Vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 11 straipsnio 7 dalimi ir Taisyklių 12 punktu, rinkos tyrimas atliekamas per 4 mėnesius nuo Komisijos sprendimo pradėti rinkos tyrimą dienos. Šis terminas gali būti pratęstas.

Gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimas pradėtas Komisijos iniciatyva, Komisijos 2013 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. O3-81 „Dėl gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimo pradžios“. Komisijos pirmininko 2013 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. O1-25 sudaryta Gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimo darbo grupė.

Dėl užsitęsusio gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimo anketose pateiktų duomenų tikslinimo proceso bei dėl papildomos informacijos, susijusios su gamtinių dujų tiekimo anketose pateiktais atsakymais, poreikio Komisijos 2013 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. O3-322 „Dėl gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimo termino pratęsimo“ Gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimas pratęstas 3 mėnesiams iki 2013 m. spalio 15 d.

2013 m. gegužės 8 d. Komisija raštu Nr. R2-1387 išsiuntė Gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimo anketą (toliau – Anketa) 20 rinkos dalyvių, turinčių gamtinių dujų tiekimo licencijas: AB „Achema“, AB agrofirmai „Josvainiai“, AB „Lietuvos dujos“, AB „Panevėžio energija“, Baltic Energy Services, UAB, bendrai Lietuvos ir Rusijos įmonei UAB „Stella Vitae“,

Enefit, UAB, Lietuvos energija, AB¹, Lietuvos ir JAV UAB „Iteralit“, SKY ENERGY GROUP, UAB², UAB „Dolaurus“, UAB „Druskininkų dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Fortum Heat Lietuva“, UAB „Grata group“, UAB „Haupas“, UAB „Imlites“, UAB „Intergas“, UAB Kauno termofikacijos elektrinė, UAB „Prekybos namai Giro“ (toliau visi kartu – Respondentai), gamtinių dujų rinkos operatoriui UAB GET Baltic ir energijos išteklių rinkos operatoriui BALTPPOOL UAB. Anketą galėjo užpildyti ir kiti asmenys, galintys gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimui pateikti svarbios informacijos.

Respondentams išsiųstoje Anketoje buvo prašoma pateikti informaciją apie 2010–2014 m. parduotus (nupirktus) ir planuojamus parduoti (nupirkti) gamtinių dujų kiekius, vidutines kainas, pagrindines sutarčių su gamtinių dujų pardavėju ar didmeninių gamtinių dujų tiekėju sąlygas, taip pat prašoma pateikti nuomonę konkurencijos Gamtinių dujų tiekimo rinkoje, naujų rinkos dalyvių įėjimo į rinką ir kitais klausimais. Gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrime (toliau – Rinkos tyrimas) naudojama informacija, pateikta Respondentų, gamtinių dujų rinkos operatoriaus ir energijos išteklių rinkos operatoriaus užpildytose Anketose bei kita Komisijai pateikta ar viešai prieinama informacija.

Remdamasi iš Respondentų, gamtinių dujų rinkos operatoriaus ir energijos išteklių rinkos operatoriaus gauta ir kita viešai prieinama informacija, Gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimo darbo grupė parengė Gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimo ataskaitą (toliau – Ataskaita).

1. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO RINKOS APIBRĖŽIMAS

Vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 2 straipsnio 32 dalimi, gamtinių dujų tiekimas – gamtinių dujų pardavimas ir (ar) perpardavimas gamtinių dujų vartotojams ir jų tiekimas į gamtinių dujų sistemą.

Gamtinių dujų vartotojai, vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 2 straipsnio nuostatomis, skirstomi į didmeninius, buitinius ir nebutinius vartotojus. Atsižvelgiant į skirtingą patiektų gamtinių dujų panaudojimo paskirtį gamtinių dujų tiekimo rinkoje (perpardavimui, savo asmeninėms, šeimos ar namų ūkio reikmėms, nesusijusioms su ūkine komercine ar profesine veikla, ne savo namų ūkio reikmėms), Ataskaitoje gamtinių dujų tiekimo rinka yra skirstoma į:

- didmeninę gamtinių dujų tiekimo rinką, apimančią gamtinių dujų tiekėjų ir didmeninių vartotojų santykius gamtinių dujų tiekimo rinkoje,

- bei mažmeninę gamtinių dujų tiekimo rinką, apimančią gamtinių dujų tiekėjų ir buitinių bei nebutinių gamtinių dujų vartotojų santykius gamtinių dujų tiekimo rinkoje.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, gamtinių dujų tiekimo rinka gali būti apibrėžiama kaip gamtinių dujų tiekimas Lietuvos Respublikos teritorijoje didmeninėje ir mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkose. Išanalizavusi turimą informaciją, Gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimo darbo grupė nustatė³, kad 2010–2012 metais gamtinių dujų tiekimo paslaugas teikė ir artimiausiais metais planuoja teikti šie asmenys: AB „Lietuvos dujos“, AB agrofirmas „Josvainiai“, UAB „Dujotekana“, UAB „Intergas“, UAB „Haupas“, UAB „Druskininkų dujos“, UAB „Fortum Heat Lietuva“, AB „Achema“, SKY ENERGY GROUP, UAB⁴, UAB „Grata group“⁵, UAB „Dolaurus“⁶.

¹ Nuo 2013 m. rugpjūčio 30 d. – „Lietuvos energijos gamyba“, AB

² Nuo 2014 m. sausio 8 d. UAB „Saurama“. Komisija 2014 m. vasario 3 d. nutarimu Nr. O3-40 „Dėl UAB „Saurama“ (buvusios SKY ENERGY GROUP, UAB) nepriklausomo elektros energijos tiekimo licencijos Nr. L1-NET-50 ir gamtinių dujų tiekimo licencijos Nr. L2-21(GDT) galiojimo panaikinimo“ panaikino UAB „Saurama“ gamtinių dujų tiekimo licencijos galiojimą nuo 2014 m. vasario 4 d., todėl 2014 metų prognozėse įmonės duomenys nėra vertinami.

³ Naudodamasi 2013 m. spalio 28 d. turima informacija.

⁴ SKY ENERGY GROUP, UAB Komisijai pateiktais periodinių ataskaitų duomenimis, gamtinių dujų tiekimo veiklą vykdo nuo 2013 metų rugpjūčio mėn.

⁵ UAB „Grata group“ Anketoje nurodė planuojanti vykdyti gamtinių dujų tiekimo veiklą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, tačiau konkrečių terminų nepateikė.

Gamtinių dujų įstatyme nėra numatyti gamtinių dujų tiekimo veiklos apribojimai tam tikrose Lietuvos Respublikos teritorijose, todėl gamtinių dujų tiekimo veikla gali būti vykdoma visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad gamtinių dujų tiekimo paslaugų teikimo geografinė teritorija yra Lietuvos Respublika.

2. KONKURENCIJOS GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO RINKOJE VEIKSMINGUMO TYRIMAS IR DIDELĘ ĮTAKĄ ŠIOJE RINKOJE TURINČIŲ ASMENŲ ĮVARDIJIMAS

2.1. KONKURENCIJOS VEIKSMINGUMO GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO RINKOJE TYRIMAS

2.1.1. Konkurencijos veiksmingumo Gamtinių dujų tiekimo rinkoje vertinimo kriterijai

Vadovaujantis Taisyklių 22 punktu, tiriant, ar konkurencija rinkoje yra veiksminga, turi būti įvertinta rinkos struktūra ir koncentracija, įėjimo į rinką barjerai, potenciali konkurencija, asmens galimybės taikyti nepagrįstas (pernelyg didelės) kainas, kainų spaudimą (pernelyg mažas kainas).

Naudojant šiuos kriterijus, įvertinamas konkurencijos veiksmingumas Gamtinių dujų tiekimo rinkoje.

2.1.2. Gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra ir koncentracija

2010 metų pabaigoje, Komisijos duomenimis, gamtinių dujų tiekimo licencijas turėjo 13 įmonių, 2011 metų pabaigoje – 14, 2012 metų pabaigoje – 17, o 2013 metų I pusmečio pabaigoje – 21. Iš jų, Respondentų pateiktais bei Komisijos turimais duomenimis, 2010–2012 metais gamtinių dujų tiekimo veiklą vykdė 8 įmonės: AB „Lietuvos dujos“, AB agrofirma „Josvainiai“, UAB „Dujotekana“, UAB „Intergas“, UAB „Haupas“, UAB „Druskininkų dujos“, UAB „Fortum Heat Lietuva“ ir AB „Achema“.

2011 m. lapkričio 23 d. energijos išteklių rinkos operatoriaus licencija buvo suteikta BALTPool UAB, 2012 m. lapkričio 9 d. gamtinių dujų rinkos operatoriaus licencija – UAB GET Baltic.

1 lentelė. **Licencijuotos gamtinių dujų tiekimo įmonės, 2013 m. I pusmečio pabaigoje**

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Išdavimo data	Veiklos vykdymas
1.	AB „Lietuvos dujos“	2002-05-16	Vykdė
2.	AB agrofirma „Josvainiai“	2002-08-21	Vykdė
3.	UAB „Prekybos namai Giro“	2002-08-28	Nevykdė
4.	UAB „Dujotekana“	2002-10-08	Vykdė
5.	Bendra Lietuvos ir Rusijos įmonė UAB „Stella Vitae“	2002-10-17	Nevykdė
6.	AB „Achema“	2002-11-21	Vykdė
7.	UAB „Intergas“	2002-11-21	Vykdė
8.	Lietuvos ir JAV UAB „Iteralit“	2003-03-18	Nevykdė
9.	UAB „Haupas“	2003-08-05	Vykdė
10.	UAB „Druskininkų dujos“	2003-10-21	Vykdė

⁶ UAB „Dolaurus“ Anketoje nurodė, kad atsiradus naujiems gamtinių dujų tiekimo vartotojams, pasiruošusi vykdyti mažmeninę gamtinių dujų tiekimo veiklą visoje šalies teritorijoje.

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Išdavimo data	Veiklos vykdymas
11.	UAB Kauno termofikacijos elektrinė	2008-05-08	Nevykdė
12.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	2009-10-01	Vykdė
13.	UAB „Imlitex“	2010-11-22	Nevykdė
14.	Lietuvos energija, AB	2011-12-29	Nevykdė
15.	Baltic Energy Partners, UAB	2012-04-26	Nevykdė
16.	Enefit UAB	2012-09-07	Nevykdė
17.	SKY ENERGY GROUP, UAB	2012-09-14	Nevykdė
18.	UAB „Grata group“	2013-01-14	Nevykdė
19.	UAB „Dolaurus“	2013-03-28	Nevykdė
20.	AB „Panevėžio energija“	2013-04-11	Nevykdė
21.	UAB „SBE Energy“	2013-06-20	Nevykdė

2010 metais į Lietuvą buvo importuota 3.105,9 mln. m³, 2011 metais – 3.407,4 mln. m³, 2012 metais – 3.320,6 mln. m³ gamtinių dujų. 2010–2011 metais didžiausias gamtinių dujų importuotojas buvo AB „Lietuvos dujos“ (atitinkamai 50,4 ir 39,6 proc. viso importuoto dujų kiekio), 2012 metais – gamtines dujas savo reikmėms naudojanti AB „Achema“⁷ (43,6 proc. viso importuoto gamtinių dujų kiekio). Tarp importuotojų gamtines dujas tik savo reikmėms taip pat naudojo UAB Kauno termofikacijos elektrinė. 2013 metais visos įmonės planuoja importuoti mažiau gamtinių dujų nei 2012 metais. 2014 metais, palyginti su 2013 metais, importo apimtis planuoja mažinti visos įmonės išskyrus AB „Achema“. 2013 ir 2014 metais visų įmonių planuojami importuoti gamtinių dujų kiekiai sudaro atitinkamai 2.761,4 ir 2.804,2 mln. m³.

Tiekimo įmonės gamtines dujas importuoja kainomis, nustatytomis sutartimis su gamtinių dujų tiekėjais. Remiantis 2010–2012 metais galiojusiomis gamtinių dujų importo sutartimis, gamtinių dujų importo kaina priklauso nuo su gamtinėmis dujomis konkuruojančių kitų kuro (mazuto, gazolio) rūšių kainų tarptautinėse rinkose, kaloringumo bei lito ir JAV dolerio kurso santykio. Lietuvos gamtinių dujų tiekimo įmonės 2010–2012 metais gamtines dujas importavo iš OAO Gazprom ir LT Gas Stream AG. Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnyje numatytos gamtinių dujų kainos, kurias Komisija reguliuoja arba gali reguliuoti. Komisija gamtinių dujų importo kainų nereguliuoja ir įtakos šioms kainoms daryti negali, todėl importuojamų gamtinių dujų kainų dydžio pagrindumas šioje Ataskaitoje vertinamas nebuvo.

Pagal gamtinių dujų importo kainą, pigiausiai 2010–2012 metais gamtines dujas pirko
– vidutiniškai 6,0 proc. pigiau nei kiti rinkos dalyviai,
brangiausiai – vidutiniškai 14,2 proc. brangiau nei kiti rinkos dalyviai. Remiantis
Respondentų Anketose pateikta informacija, 2013–2014 metais pigiausiai gamtines dujas
planuoja pirkti , atitinkamai 8,3 ir 11,7 proc. pigiau nei kiti rinkos dalyviai,
brangiausiai – , atitinkamai 12,1 ir 19,9 proc. brangiau nei kiti rinkos dalyviai.

⁷ Komisijos duomenimis AB „Achema“ 2011–2012 metais importavo 2.800.390 tūkst. m³ gamtinių dujų, 0,0001 proc. (2,5 tūkst. m³) dujų bendrovė pardavė, o visą likusį kiekį sunaudavo savoms reikmėms.

2 lentelė. Į Lietuvą importuoti gamtinių dujų kiekiai, rinkos dalis ir vidutinė kaina, 2010–2014 metai

Pardavėjo pavadinimas	Pirkėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Rinkos dalis	Vidutinė kaina, Lt/tūkst. m ³
OAO Gazprom	AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	1.566.560 ⁸	50,4	Konfidenciali informacija
		2011 m.	1.350.325	39,6	
		2012 m.	1.165.132	35,1	
		2013 m. (progozė)	1.069.669	38,7	
		2014 m. (progozė)	998.771	35,6	
	AB „Achema“	2010 m.	713.958	23,0	
		2011 m.	1.294.730	38,0	
		2012 m.	1.448.418	43,6	
		2013 m. (progozė)	1.140.000	41,3	
		2014 m. (progozė)	1.300.000	46,3	
	UAB Kauno termofikacijos elektrinė	2010 m.	273.100	8,8	
		2011 m.	240.057	7,0	
		2012 m.	218.690	6,6	
		2013 m. (progozė)	170.500	6,2	
		2014 m. (progozė)	150.000	5,3	
	UAB „Haupas“	2010 m.	16.633	0,5	
		2011 m.	13.928	0,4	
		2012 m.	14.201	0,4	
		2013 m. (progozė)	12.450	0,5	
		2014 m. (progozė)	7.400	0,3	
LT Gas Stream AG	UAB „Dujotekana“	2010 m.	535.682	17,2	
		2011 m.	508.386	14,9	
		2012 m.	474.181	14,3	
		2013 m. (progozė)	368.740	13,4	
		2014 m. (progozė)	350.000	12,5	
IŠ VISO	2010 m.	3.105.933	100	861,6	
	2011 m.	3.407.430	100	1.081,1	
	2012 m.	3.320.622	100	1.311,7	
	2013 m. (progozė)	2.761.359	100	1.260,5	
	2014 m. (progozė)	2.806.171	100	1.249,0	

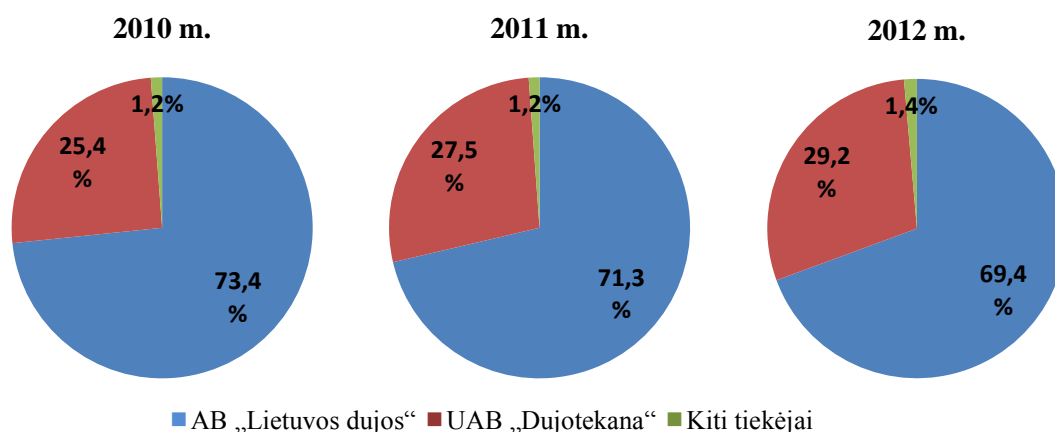
⁸ AB „Lietuvos dujos“ 2010 metais 17 tūkst. m³ (0,001 proc. nuo viso 2010 metais AB „Lietuvos dujos“ importuoto kiekio) gamtinių dujų pirko iš Lenkijos bendrovės „PGS“, likusį kiekį (1.566.543 tūkst. m³) – iš OAO Gazprom.

2010 metais gamtinių dujų tiekimo didmeninėje ir mažmeninėje rinkose iš viso buvo parduota 2.107,1 mln. m³, 2011 metais – 1.847,5 mln. m³, 2012 metais – 1.622,3 mln. m³ gamtinių dujų.

Gamtinių dujų tiekimo rinkos pardavimų struktūra didmeninėje ir mažmeninėje rinkose beveik nekito: 2010 metais 0,4 proc. viso parduoto kiekio buvo parduota didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje, 99,4 proc. – mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje, 0,2 proc. tretiesiems asmenims, 2011 metais pardavimo dalys atitinkamai sudarė – 0,4 proc. didmeninėje rinkoje, 99,6 proc. mažmeninėje rinkoje ir 0,002 proc. tretiesiems asmenims, 2012 metais – 0,5 proc. didmeninėje rinkoje, 99,5 proc. mažmeninėje rinkoje ir 0,01 proc. tretiesiems asmenims.

Gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra pagal rinkos dalyvių užimamas dalis taip pat kito nedaug. Didžiausią gamtinių dujų tiekimo rinkos dalį 2010–2012 metais užėmė AB „Lietuvos dujos“, kuri 2010 metais pardavė 73,4 proc. viso gamtinių dujų tiekimo rinkoje parduoto dujų kiekio, 2011 m. – 71,3 proc., 2012 m. – 69,4 proc. UAB „Dujotekana“ 2010–2012 metais užėmė atitinkamai 25,4 proc., 27,5 proc. ir 29,2 proc. rinkos. Pagal Respondentų Anketose pateiktą informaciją, prognozuojama, kad 2013 ir 2014 metais AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“ užims panašias rinkos dalis: 2013 metais atitinkamai 72,7 proc. ir 25,9 proc., 2014 metais – 72,5 proc. ir 26,4 proc.

1 pav. **Gamtinių dujų tiekimo rinkoje struktūra pagal parduotus kiekius, 2010–2012 metais**

2010 metais gamtinių dujų tiekimo įmonės iš didmeninės ir mažmeninės gamtinių dujų tiekimo veiklos gavo 1.911,7 mln. Lt pajamų, 2011 metais – 2.088,6 mln. Lt, 2012 metais – 2.210,1 mln. Lt. Gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra pagal pajamas buvo panaši į gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūrą pagal parduotą gamtinių dujų kiekį: didžiausią gamtinių dujų tiekimo rinkos pajamų dalį 2010–2012 metais sudarė AB „Lietuvos dujos“ gautos pajamos. 2010 metais AB „Lietuvos dujos“ tiekimo veiklos pajamų dalis siekė 73,0 proc., 2011 metais – 71,4 proc., 2012 metais – 69,1 proc. Antra pagal pajamų dalį buvo UAB „Dujotekana“, kuri 2010 metais gavo 25,6 proc. visų tiekimo veiklos pajamų, 2011 metais – 27,3 proc., 2012 metais – 29,4 proc.

Respondentų pateiktais duomenimis, 2013–2014 metais prognozuojamas gamtinių dujų pardavimo apimčių mažėjimas (2013 metais, palyginti su 2012 metais, 12,2 proc., 2014 metais, palyginti su 2013 metais, 6,9 proc.). Prognozuojama, jog tiekimo veiklos pajamos 2013 metais, palyginti su 2012 metais, mažės 14,6 proc., o 2014 metais, palyginti su 2013 metais, – 8,4 proc.

2013 m. I pusmečio pabaigoje gamtinių dujų biržose, kurių operatoriai yra BALTPPOOL UAB ir UAB GET Baltic, buvo registruota 13 dalyvių. 2012–2013 metais⁹ biržose sudaryti 39 sandoriai – suprekiauta 449 tūkst. m³ gamtinių dujų, kurių vidutinė svertinė kaina lygi 1.293,7 Lt/tūkst. m³. UAB GET Baltic duomenimis¹⁰, 2013 metais prognozuojama, jog

⁹ iki 2013 m. birželio 30 d.

¹⁰ UAB BALTPPOOL sandorių gamtinių dujų biržoje prognozės už 2013–2014 metus nepateikė.

įvyks 20 (2014 metais – 500) gamtinių dujų pirkimo–pardavimo biržoje sandorių, kurių metu bus parduota tūkst. m³ (2014 metais – tūkst. m³) gamtinių dujų, vidutinė sandorio kaina sieks Lt už tūkst. m³ (2014 metais – Lt už tūkst. m³).

3 lentelė. Gamtinių dujų biržoje atlikti pirkimo–pardavimo sandoriai 2012 metais ir 2013 metų I pusm.

Biržos operatorius	Biržos dalyvių skaičius	Įvykdytų sandorių skaičius	Suprekiautas kiekis, tūkst. m ³	Vidutinė kaina, Lt/tūkst. m ³
BALTPPOOL UAB	4	1	1	1.370,0
UAB GET Baltic	9	38	448	1.293,5
VISO	13	39	449	1.293,7

Pareiga Komisijai nustatyti gamtinių dujų tiekimo kainos viršutinę ribą buvo numatyta iki 2011 metų rugpjūčio mėn. Vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo pakeitimu, įsigaliojusio nuo 2011 metų rugpjūčio 1 d., gamtinių dujų tiekimo kainų Komisija nereguliuoja, išskyrus Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje numatytus atvejus. Atsižvelgiant į tai, gamtinių dujų įmonės 2012 m. taikė nereguliuojamas tiekimo kainas. Gamtinių dujų tiekėjams Komisijos 2010–2011 metais nustatytos gamtinių dujų tiekimo kainų viršutinės ribos pateikiamos 4 lentelėje.

Vadovaujantis Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367 „Dėl Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika), 62 straipsniu, buvo atliktas gamtinių dujų tiekimo kainų viršutinių ribų už 2012 metus modeliavimas (4 lentelė), siekiant įvertinti, ar gamtinių dujų tiekimo įmonės 2012 metais, kai gamtinių dujų tiekimo kaina nebuvo reguliuojama, netaikė pernelyg didelių kainų ar nenaudojo kainų spaudimo (t. y. netaikė per mažų kainų).

Vertinant, ar gamtinių dujų įmonės nenaudojo kainų spaudimo, buvo modeliuojamos galimos gamtinių dujų tiekimo įmonių kainų viršutinės ribos, remiantis Metodikos nuostatomis, t. y. analizuojama, ar įmonių sąnaudų ir parduoto gamtinių dujų kiekio santykis nėra didesnis už įmonių nustatytą tiekimo kainos ribą. Remiantis bei 2012 metų duomenimis, įvertinta gamtinių dujų tiekimo kainos viršutinė riba, palyginti su 2011 metų Komisijos nustatyta tiekimo kainos viršutine riba, išliktų panaši: augtų 3,1 proc., – 2,9 proc. mažėtų. 2012 metų gamtinių dujų tiekimo kaina, palyginti su 2011 metų Komisijos nustatyta tiekimo kainos viršutine riba, mažėtų 15,4 proc., tuo tarpu , , , ir kaina didėtų atitinkamai 35,3 proc., 30,9 proc., 28,6 proc., 26,7 proc. ir 10,2 proc.

4 lentelė. Gamtinių dujų tiekėjams 2010–2011 metais Komisijos nustatytos tiekimo kainų viršutinės ribos bei 2012 metų tiekimo kainos viršutinių ribų vertinimas .

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Viršutinė gamtinių dujų tiekimo kainos riba, Lt/tūkst. m ³	Skirtumas lyginant su praėjusiais metais, proc.
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	53,7	
	2011 m.	51,69	-3,7
	2012 m.	Konfidenciali informacija	
UAB „Dujotekana“	2010 m.	44,32	
	2011 m.	42,75	-3,5
	2012 m.	Konfidenciali informacija	
UAB „Haupas“	2010 m.	91	
	2011 m.	85,3	-6,3
	2012 m.	Konfidenciali informacija	
UAB „Intergas“	2010 m.	7,34	

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Viršutinė gamtinių dujų tiekimo kainos riba, Lt/tūkst. m ³	Skirtumas lyginant su praėjusiais metais, proc.
	2011 m.	9,65	31,5
	2012 m.	Konfidenciali informacija	
AB agrofirma „Josvainiai“	2010 m.	6,1	
	2011 m.	6,67	9,3
	2012 m.	Konfidenciali informacija	
UAB „Fortum Heat Lietuva“	2010 m.	7,06	
	2011 m.	7	-0,8
	2012 m.	Konfidenciali informacija	
UAB „Druskininkų dujos“	2010 m.	119,07	
	2011 m.	134,92	13,3
	2012 m.	Konfidenciali informacija	
AB „Achema“	2010 m.	39,22	
	2011 m.	39,22	0,0
	2012 m.	Konfidenciali informacija	

Toliau gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra ir koncentracija yra vertinama pagal didmeninę ir mažmeninę gamtinių dujų tiekimo rinkas.

2.1.2.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

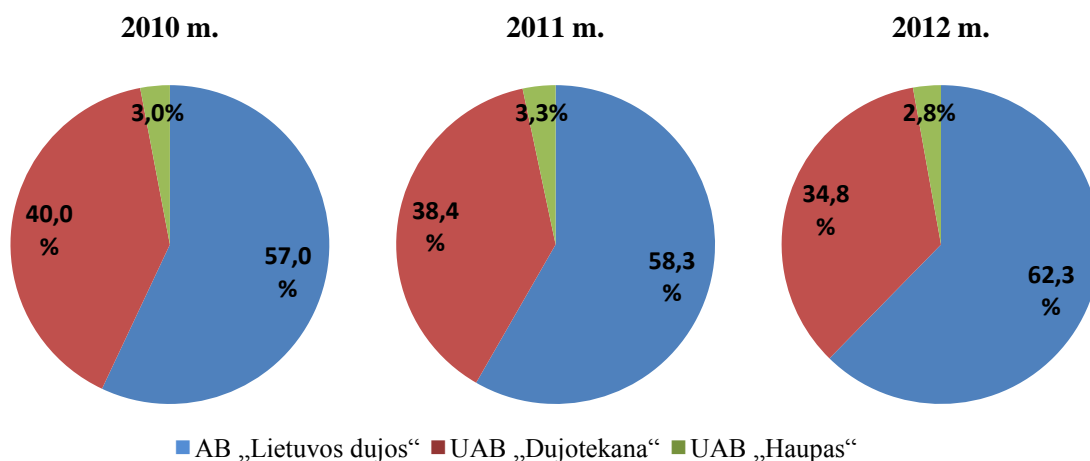
Lietuvos didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2010–2012 metais gamtinių dujų pardavimo veiklą vykdė trys tiekimo veiklos licencijas turinčios įmonės:

- AB „Lietuvos dujos“, kuri gamtines dujas pardavė UAB „Fortum Heat Lietuva“;
- UAB „Dujotekana“, kuri gamtines dujas pardavė AB agrofirmai „Josvainiai“ ir UAB „Intergas“;
- UAB „Haupas“, kuri gamtines dujas pardavė UAB „Druskininkų dujos“.

2010 metais didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buvo parduota 8,9 mln. m³, 2011 metais – 7,4 mln. m³, 2012 metais – 8,3 mln. m³ gamtinių dujų.

Didžiausią didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos dalį 2010–2012 metais užėmė AB „Lietuvos dujos“, kuri 2010 metais pardavė 57,0 proc. viso didmeninėje rinkoje parduoto gamtinių dujų kiekio, 2011 m. – 58,3 proc., 2012 m. – 62,3 proc. Antra pagal pardavimo apimtį buvo UAB „Dujotekana“, kuri 2010 metais didmeninėje rinkoje pardavė 40,0 proc. viso kiekio, 2011 metais – 38,4 proc., 2012 metais – 34,8 proc.

2 pav. Gamtinių dujų pardavimo didmeninėje rinkoje struktūra 2010–2012 metais

Didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2010 metais vidutinė gamtinių dujų pardavimo kaina¹¹ siekė 912,8 Lt už tūkst. m³, 2011 metais – 1.131,0 Lt už tūkst. m³, 2012 metais – 1.367,6 Lt už tūkst. m³. Pigiausiai didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2010 metais gamtines dujas pardavė , kurios vidutinė pardavimo kaina siekė Lt už tūkst. m³, t.y. 2,7 proc. mažiau nei ir 18,3 proc. – nei , 2011 metais gamtinių dujų pardavimo kaina siekė Lt už tūkst. m³ (2,4 proc. mažiau nei ir 14,7 proc. – nei), 2012 metais – Lt už tūkst. m³ (1,7 proc. mažiau nei ir 14,6 proc. – nei).

Didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos pajamos auga: 2010 metais gamtinių dujų tiekimo įmonės iš didmeninės gamtinių dujų tiekimo veiklos gavo 8,1 mln. Lt pajamų, 2011 metais – 8,4 mln. Lt, 2012 metais – 11,4 mln. Lt. Didžiausią pajamų dalį 2010–2012 metais sudarė gautos pajamos: 2010 metais didmeninės gamtinių dujų tiekimo veiklos pajamų dalis siekė proc., 2011 metais – proc., 2012 metais – proc. Antra pagal pajamų dalį buvo kuri 2010 metais gavo proc. visų didmeninės tiekimo veiklos pajamų, 2011 metais – proc., 2012 metais – proc.

Respondentų Anketose pateiktais duomenimis, 2013–2014 metais didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje prognozuojamas gamtinių dujų pardavimo apimčių mažėjimas (2013 metais, palyginti su 2012 metais, 2,4 proc. mažėjimas, 2014 metais, palyginti su 2013 metais, 10,1 proc. mažėjimas). Taip pat prognozuojama, jog 2013 metais mažės ir parduodamų gamtinių dujų kaina – 2013 metais, palyginti su 2012 metais, prognozuojamas 3,6 proc. mažėjimas, o 2014 metais, palyginti su 2013 metais, prognozuojama, jog gamtinių dujų pardavimo kaina augs 0,4 proc. Prognozuojama, jog didmeninės gamtinių dujų tiekimo veiklos pajamos 2013 metais, palyginti su 2012 metais, mažės 5,8 proc., o 2014 metais, palyginti su 2013 metais, – 9,7 proc.

5 lentelė. Didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje parduotas gamtinių dujų kiekis, vidutinė kaina ir pajamos 2010–2014 metais

Tiekėjo pavadinimas	Pirkėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Vidutinė kaina, Lt/tūkst. m ³	Pajamos, tūkst. Lt
AB „Lietuvos dujos“	UAB „Fortum Heat Lietuva“	2010 m.	5.056	Konfidenciali informacija	
		2011 m.	4.306		
		2012 m.	5.174		
		2013 m. (prognozė)	4.740 ¹²		
		2014 m. (prognozė)	3.930		
UAB „Dujotekana“	AB agrofirma „Josvainiai“	2010 m.	2.712		
		2011 m.	2.461		
		2012 m.	2.458		
		2013 m. (prognozė)	2.829		
		2014 m. (prognozė)	2.829		
	UAB „Intergas“	2010 m.	836		
		2011 m.	373		
		2012 m.	433		

¹¹ Ataskaitoje, vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 6 dalimi, gamtinių dujų pardavimo kaina apibrėžiama kaip gamtinių dujų ir gamtinių dujų tiekimo paslaugos kaina, kurią už gamtines dujas sumoka vartotojas, neįvertinus skirstymo bei perdavimo kainos dalies.

¹² Į AB „Lietuvos dujos“ 2013–2014 metais didmeninėje rinkoje prognozuojamą parduoti gamtinių dujų kiekį įtrauktas UAB „Fortum Heat Lietuva“ mažmeninėje rinkoje prognozuojamas parduoti kiekis.

Tiekėjo pavadinimas	Pirkėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Vidutinė kaina, Lt/tūkst. m ³	Pajamos, tūkst. Lt
		2013 m. (progozė)	300		
		2014 m. (progozė)	295		
UAB „Haupas“	UAB „Druskininkų dujos“	2010 m.	265		
		2011 m.	246		
		2012 m.	234		
		2013 m. (progozė)	235		
		2014 m. (progozė)	235		
IŠ VISO		2010 m.	8.869	912,9	8.096,2
		2011 m.	7.386	1.131,0	8.353,1
		2012 m.	8.299	1.367,6	11.350,5
		2013 m. (progozė)	8.104	1.319,0	10.689,4
		2014 m. (progozė)	7.289	1.324,1	9.651,8

Didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje veikiantys pardavėjai taiko tokias pačias dujų pardavimo sąlygas kaip ir mažmeniniams nebutiniams gamtinių dujų vartotojams. Iš 6 lentelėje pateiktų duomenų matyti, jog įmonių didmeninėje rinkoje parduodamų gamtinių dujų tiekimo vidutinė kaina išlieka panaši į nustatytą 2010 ir 2011 metais, kai gamtinių dujų tiekimo kaina buvo reguliuojama¹³.

Vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 6 dalimi, Ataskaitoje lyginamos gamtinių dujų tiekėjų didmeninėje rinkoje taikytos vidutinės gamtinių dujų pardavimo kainos su visų didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje veikiančių įmonių (rinkos) gamtinių dujų pardavimo kainų vidurkiu. AB „Lietuvos dujos“ vidutinės gamtinių dujų pardavimo kainos nuokrypis nuo vidutinės sektoriaus pardavimo kainos 2010–2012 metais buvo neigiamas (t.y. AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų pardavimo kaina buvo žemesnė nei sektoriaus vidurkis) ir svyravo nežymiai (vidutiniškai siekė -6,5 proc.), panašios kainų nuokrypio tendencijos buvo stebimos ir analizuojant UAB „Dujotekana“ didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos pardavimo kainas (vidutinis nuokrypis -4,3 proc.). UAB „Haupas“, vidutinė gamtinių dujų pardavimo kaina didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2010–2012 metais buvo vidutiniškai 10,8 proc. didesnė nei sektoriaus vidutinė pardavimo kaina (2010 metais 12,9 proc. didesnė, 2011 metais – 10,0 proc. didesnė, 2012 metais – 10,1 proc. didesnė). UAB „Haupas“ aukštesnę nei vidutinė gamtinių dujų pardavimo kainą didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje lėmė 2010–2012 metais 8,7 proc. didesnė nei sektoriaus vidutinė gamtinių dujų importo kaina.

2012 metais, palyginti su 2010–2012 metų vidurkiu, UAB „Haupas“ gamtinių dujų įsigijimo kaina augo 20,1 proc. (visoje didmeninio gamtinių dujų tiekimo rinkoje augimas siekė 20,7 proc.), o vidutinė UAB „Haupas“ tiekimo kaina 2012 metais, palyginti su 2010–2012 metų vidurkiu, didėjo 3,8 proc. (visoje didmeninėje gamtinių dujų rinkoje – 1,7 proc.) Lyginant UAB „Haupas“ ir visos didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos kainų kitimo tendencijas, 2012 metais (kai gamtinių dujų tiekimo kaina buvo nereguluojama) palyginti su 2011 metais (kai gamtinių dujų tiekimo kaina buvo reguliuojama), matomas 0,1 procentinio punkto skirtumo tarp įmonės ir visos didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos pardavimo kainų augimas (nuo 10,0 iki 10,1 proc.).

¹³ Nuo 2011 m. rugpjūčio 1 d. įsigaliojus Gamtinių dujų įstatymo pakeitimui, gamtinių dujų tiekimo kaina yra nereguluojama.

6 lentelė. Didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje taikytos pardavimo ir tiekimo kainos, 2010–2012 metai

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Vidutinė importo kaina, Lt/tūkst. m ³	Vidutinė pardavimo kaina, Lt/tūkst. m ³	Skirtumas tarp įmonės ir rinkos gamtinių dujų pardavimo kainų, proc.	Vidutinė tiekimo kaina, Lt/tūkst. m ³
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	Konfidenciali informacija		-7,7	41,6
	2011 m.			-6,2	39,9
	2012 m.			-5,9	40,8
UAB „Dujotekana“	2010 m.			-5,1	44,3
	2011 m.			-3,8	42,8
	2012 m.			-4,2	42,8
UAB „Haupas“	2010 m.			12,9	91,0
	2011 m.			10,0	85,3
	2012 m.			10,1	93,3
IŠ VISO	2010 m.			0	59,0
	2011 m.			0	56,0
	2012 m.			0	58,9

Vertinant didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos koncentraciją pagal didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje parduotą gamtinių dujų kiekį (tūkst. m³), naudotas *Herfindalio* – *Hiršmano* indeksas (toliau – HHI) (angl. *Herfindahl–Hirschmann Index*). Jei HHI reikšmė mažesnė nei 1000, rinkos koncentracijos laipsnis yra nedidelis, jeigu HHI reikšmė svyruoja tarp 1000 ir 1800 – rinkos koncentracijos laipsnis yra vidutinis, jei HHI reikšmė didesnė nei 1800 – rinkos koncentracijos laipsnis yra didelis.

Apskaičiavus didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos koncentraciją pagal Respondentų pateiktą gamtinių dujų kiekių informaciją, HHI reikšmė 2010 metais siekė 4.858,9, 2011 metais HHI reikšmė buvo lygi 4.882,8, 2012 metais – 5.107,8. Remiantis Respondentų pateiktomis pardavimo apimčių didmeninėje rinkoje prognozėmis 2013–2014 metams, HHI reikšmė 2013 metais sieks 4.920,2, 2014 metais – 4.754,3. Taigi, didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos koncentracijos lygis išlieka aukštas ir pokyčių artimiausiais metais neprognozuojama.

Apibendrinant didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūrą ir koncentraciją, teigtina, kad didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje žymūs rinkos struktūros pokyčiai, vertinant tiek pagal parduotų gamtinių dujų kiekius, tiek pagal gautas pajamas, 2010–2012 metais nestebimi. Didžiausią didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos dalį užima AB „Lietuvos dujos“. Respondentų Anketose pateiktomis 2013–2014 metų prognozėmis esminių pokyčių didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūroje taip pat nenumatoma, rinkos koncentracijos laipsnis išlieka aukštas.

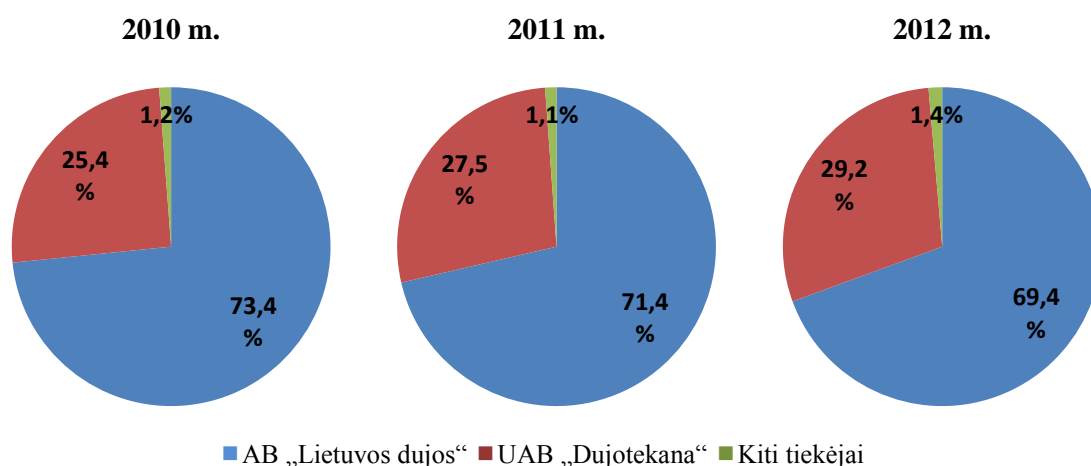
2.1.2.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2010–2012 metais veikė 8 gamtinių dujų tiekimo licencijas turinčios įmonės: AB „Lietuvos dujos“, AB agrofirma „Josvainiai“, UAB „Druskininkų dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Fortum Heat Lietuva“, UAB „Haupas“, UAB „Intergas“ ir AB „Achema“. Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje vartotojų skaičius 2010–2012 metais augo: 2010 metais gamtinės dujos buvo tiekiamos 554.921 vartotojui, 2011 metais – 557.199 vartotojams (0,4 proc. daugiau nei 2010 metais), 2012 metais – 559.493 vartotojams (0,4 proc. daugiau nei 2011 metais). 2010–2012 metais 99,5 proc. vartotojų gamtines dujas mažmeninėje tiekimo rinkoje tiekė AB „Lietuvos dujos“.

Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje didžioji gamtinių dujų dalis parduodama nebuitiniais vartotojams. 2010 metais mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buvo parduota 2.095,0 mln. m³ gamtinių dujų (iš jų - 90,5 proc. nebuitiniais vartotojams), 2011 metais – 1.840,1 mln. m³ gamtinių dujų (iš jų 90,1 proc. nebuitiniais vartotojams), 2012 metais – 1.613,8 mln. m³ gamtinių dujų (iš jų - 89,5 proc. nebuitiniais vartotojams).

Respondentų Anketose pateiktais duomenimis, didžiausią mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos dalį 2010–2012 metais užėmė AB „Lietuvos dujos“, kuri 2010 metais pardavė 73,4 proc., 2011 m. – 71,4 proc., 2012 m. – 69,4 proc. viso mažmeninėje rinkoje parduoto gamtinių dujų kiekio. Antra pagal pardavimo apimtį buvo UAB „Dujotekana“, kurios 2010–2012 metais parduoto kiekio dalis svyravo nuo 25,4 iki 29,2 proc.

3 pav. **Gamtinių dujų pardavimo mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje struktūra 2010–2012 metais**

2010 metais vidutinė gamtinių dujų kaina mažmeninėje tiekimo rinkoje buvo 907,2 Lt už tūkst. m³, 2011 metais – 1.130,5 Lt už tūkst. m³, 2012 metais – 1.362,3 Lt už tūkst. m³. Pigiausiai 2010 metais gamtines dujas tiekė AB „Lietuvos dujos“, kurios vidutinė pardavimo kaina siekė 800,0 Lt už tūkst. m³, 2011 metais pigiausiai gamtines dujas tiekė UAB „Dujotekana“ – 1.000,0 Lt už tūkst. m³, 2012 metais – UAB „Dujotekana“ (1.200,0 Lt už tūkst. m³). Brangiausiai 2010–2012 metų laikotarpiu dujas tiekė UAB „Dujotekana“: 2010 metais pardavimo kaina siekė 1.100,0 Lt už tūkst. m³, 2011 metais – 1.300,0 Lt už tūkst. m³, 2012 metais – 1.500,0 Lt už tūkst. m³.

2010 metais gamtinių dujų tiekimo įmonės iš mažmeninės gamtinių dujų tiekimo veiklos gavo 1.900,5 mln. Lt (90,2 proc. iš nebuitinių vartotojų) pajamų, 2011 metais – 2.080,2 mln. Lt (90,2 proc. iš nebuitinių vartotojų), 2012 metais – 2.198,5 mln. Lt (89,4 proc. iš nebuitinių vartotojų). Didžiausią pajamų dalį 2010–2012 metais sudarė AB „Lietuvos dujos“ gautos pajamos. 2010 metais AB „Lietuvos dujos“ mažmeninės tiekimo veiklos pajamų dalis siekė 80,0 proc., 2011 metais – 80,0 proc., 2012 metais – 79,0 proc. Antra pagal pajamų dalį buvo UAB „Dujotekana“, kuri 2010 metais gavo 10,0 proc. visų mažmeninės tiekimo rinkos pajamų, 2011 metais – 10,0 proc., 2012 metais – 11,0 proc.

Respondentų pateiktais duomenimis, 2013–2014 metais mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje prognozuojamas pardavimo apimčių mažėjimas (2013 metais, palyginti su 2012 metais, prognozuojamas 12,3 proc. pardavimo apimčių mažėjimas, 2014 metais, palyginti su 2013 metais, – 7,0 proc. mažėjimas). Taip pat prognozuojama, jog mažės ir parduodamų gamtinių dujų kaina – 2013 metais, palyginti su 2012 metais, prognozuojamas 2,7 proc. gamtinių dujų kainos mažėjimas, 2014 metais, palyginti su 2013 metais, – 1,6 proc. mažėjimas. Prognozuojama, jog mažmeninės tiekimo veiklos pajamos 2013 metais, palyginti su 2012 metais, mažės 14,6 proc., o 2014 metais, palyginti su 2013 metais, – 8,5 proc.

7 lentelė. Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje parduotas gamtinių dujų kiekis, rinkos dalis, vidutinė kaina ir vartotojų skaičius 2010–2014 metais

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Rinkos dalis, proc.	Vidutinė kaina, Lt/tūkst. m ³	Pajamos, tūkst. Lt	Vartotojų skaičius
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	1.537.710	73,4	Konfidenciali informacija		551.977
	2011 m.	1.313.410	71,4			554.142
	2012 m.	1.120.275	69,4			556.517
	2013 m. (prognozė)	1.030.713 ¹⁴	63,9			556.964
	2014 m. (prognozė)	957.418	59,3			559.132
UAB „Dujotekana“	2010 m.	532.134	25,4			21
	2011 m.	505.553	27,5			14
	2012 m.	471.290	29,2			14
	2013 m. (prognozė)	365.611	25,8			14
	2014 m. (prognozė)	346.876	26,3			14
UAB „Haupas“	2010 m.	16.399	0,8			1
	2011 m.	13.711	0,7			1
	2012 m.	13.977	0,9			1
	2013 m. (prognozė)	12.215	0,9			1
	2014 m. (prognozė)	7.145	0,5			1
UAB „Intergas“	2010 m.	760	0,04			74
	2011 m.	378	0,02			79
	2012 m.	476	0,03			81
	2013 m. (prognozė)	290	0,02			79
	2014 m. (prognozė)	320	0,02			83
AB agrofirma „Josvainiai“	2010 m.	2.701	0,1	152		
	2011 m.	2.457	0,1	156		
	2012 m.	2.442	0,2	156		
	2013 m. (prognozė)	2.646	0,2	156		
	2014 m. (prognozė)	2.655	0,2	157		
UAB „Fortum Heat Lietuva“	2010 m.	5.027	0,2	23		
	2011 m.	4.298	0,2	24		
	2012 m.	5.123	0,3	24		
	2013 m. (prognozė)	4.307	0,3	24		
	2014 m. (prognozė)	2.870	0,2	24		
UAB „Druskininkų dujos“	2010 m.	261	0,01	2.673		
	2011 m.	247	0,01	2.782		
	2012 m.	231	0,01	2.699		
	2013 m. (prognozė)	228	0,02	2.699		
	2014 m. (prognozė)	228	0,02	2.699		
AB „Achema“	2011 m.	1,5	0,0001	1		
	2012 m.	1,0	0,0001	1		
SKY ENERGY GROUP, UAB	2013 m. (prognozė)	78,5	0,01	200		
	2014 m. (prognozė)	1000	0,08	840		

¹⁴ Į AB „Lietuvos dujos“ 2013–2014 metais mažmeninėje rinkoje prognozuojamą parduoti gamtinių dujų kiekį bei kainą neįtrauktas dujų pardavimas UAB „Fortum Heat Lietuva“.

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Rinkos dalis, proc.	Vidutinė kaina, Lt/tūkst. m ³	Pajamos, tūkst. Lt	Vartotojų skaičius
IŠ VISO	2010 m.	2.094.993	100	907,2	1.900.532	554.921
	2011 m.	1.840.055	100	1.130,5	2.080.206	557.199
	2012 m.	1.613.816	100	1.362,3	2.198.479	559.493
	2013 m. (progozė)	1.416.088	100	1.325,2	1.876.600	560.137
	2014 m. (progozė)	1.317.512	100	1.304,1	1.717.780	562.110

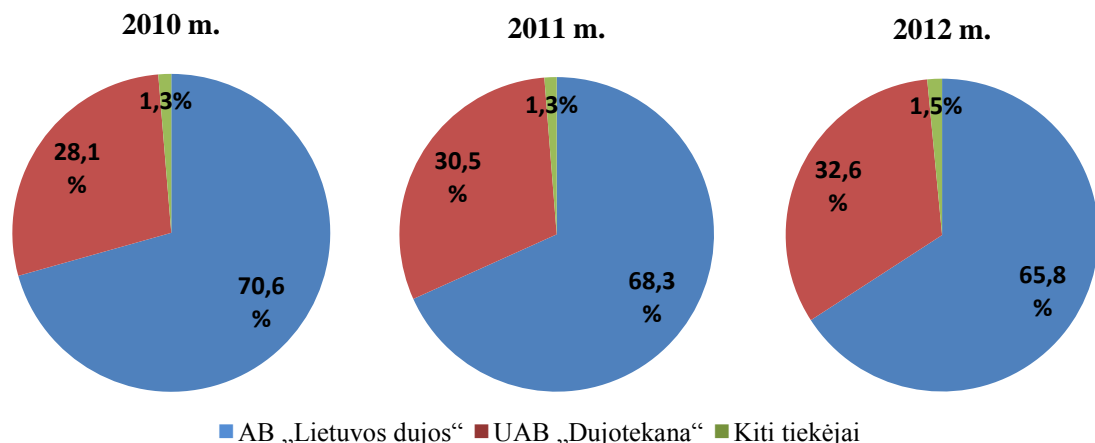
Apskaičiavus mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos koncentraciją pagal Respondentų Anketose pateiktus kiekius, HHI reikšmė 2010 m. siekė 6.030,4, 2011 m. HHI reikšmė buvo lygi 5.845,4, 2012 m. – 5.669,5. Remiantis Respondentų pateiktomis gamtinių dujų pardavimo prognozėmis, 2013 metais HHI reikšmė sudarys 5.957,2, 2014 metais – 5.955,1. Taigi, mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos koncentracijos lygis yra ir išliks aukštas.

Toliau mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra ir koncentracija yra vertinama pagal parduotą gamtinių dujų kiekį nebutiniams ir buitiniams vartotojams.

Nebutiniai vartotojai

2010 metais mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyviai nebutiniams vartotojams pardavė 1.896,9 mln. m³, 2011 metais – 1.658,5 mln. m³, 2012 metais – 1.444,3 mln. m³ gamtinių dujų. Remiantis Respondentų Anketose pateiktais duomenimis, didžiausią mažmeninės gamtinių dujų tiekimo nebutiniams vartotojams rinkos dalį 2010–2012 metais užėmė AB „Lietuvos dujos“, kuri 2010 metais toje rinkoje pardavė 70,6 proc., 2011 m. – 68,3 proc., 2012 m. – 65,8 proc. viso nebutiniams vartotojams parduoto gamtinių dujų kiekio.

4 pav. Gamtinių dujų pardavimo nebutiniams vartotojams struktūra 2010–2012 metais

2010 metais vidutinė gamtinių dujų kaina nebutiniams vartotojams buvo 903,6 Lt už tūkst. m³, 2011 metais – 1.130,8 Lt už tūkst. m³, 2012 metais – 1.361,2 Lt už tūkst. m³. Pigiausiai 2010 metais gamtines dujas nebutiniams vartotojams pardavė AB „Lietuvos dujos“, kurios vidutinė pardavimo kaina siekė 903,6 Lt už tūkst. m³, 2011 metais pigiausiai gamtines dujas nebutiniams vartotojams tiekė UAB „Dujotekana“, kurios vidutinė pardavimo kaina siekė 1.130,8 Lt už tūkst. m³, 2012 metais – AB „Lietuvos dujos“ (1.361,2 Lt už tūkst. m³). Brangiausiai 2010 ir 2011 metais

nebutiniams vartotojams dujas tiekė (atitinkamai ir Lt už tūkst. m³), 2012 metais – (Lt už tūkst. m³).

2010 metais gamtinių dujų tiekimo įmonės iš mažmeninės gamtinių dujų tiekimo veiklos gavo 1.714,0 mln. Lt, 2011 metais – 1.875,4 mln. Lt, 2012 metais – 1.966,0 mln. Lt. pajamų. Didžiausią pajamų dalį 2010–2012 metais sudarė gautos pajamos. 2010 metais pajamų dalis siekė proc., 2011 metais – proc., 2012 metais – proc. Antra pagal pajamų dalį buvo kuri 2010 metais gavo proc. visų pajamų, 2011 metais – proc., 2012 metais – proc.

Respondentų pateiktais duomenimis, 2013–2014 metais prognozuojamas dujų pardavimo nebutiniams vartotojams apimčių mažėjimas (2013 metais, palyginti su 2012 metais, 13,3 proc., 2014 metais, palyginti su 2013 metais, 7,9 proc.). Taip pat prognozuojama, jog mažės ir nebutiniams vartotojams parduodamų gamtinių dujų kaina – 2013 metais, palyginti su 2012 metais, 4,2 proc., 2014 metais, palyginti su 2013 metais, 0,4 proc. Prognozuojama, jog pajamos iš gamtinių dujų pardavimo nebutiniams vartotojams 2013 metais, palyginti su 2012 metais, mažės 17,0 proc., o 2014 metais, palyginti su 2013 metais, – 8,3 proc.

8 lentelė. Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebutiniams vartotojams parduotas gamtinių dujų kiekis, vidutinė kaina, pajamos ir vartotojų skaičius, 2010–2014 metais

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Vidutinė kaina, Lt/tūkst. m ³	Pajamos, tūkst. Lt	Vartotojų skaičius
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	1.339.883	Konfidenciali informacija		5.773
	2011 m.	1.132.168			5.947
	2012 m.	951.062			6.191
	2013 m. (prognozė)	867.043			6.241
	2014 m. (prognozė)	792.788			6.405
UAB „Dujotekana“	2010 m.	532.134			21
	2011 m.	505.553			14
	2012 m.	471.290			14
	2013 m. (prognozė)	365.611			14
	2014 m. (prognozė)	346.876			14
UAB „Haupas“	2010 m.	16.399			1
	2011 m.	13.711			1
	2012 m.	13.977			1
	2013 m. (prognozė)	12.215			1
	2014 m. (prognozė)	7.145			1
UAB „Intergas“	2010 m.	686	14		
	2011 m.	303	14		
	2012 m.	391	16		
	2013 m. (prognozė)	207	17		
	2014 m. (prognozė)	234	17		
AB agrofirma „Josvainiai“	2010 m.	2.634	5		
	2011 m.	2.394	5		
	2012 m.	2.387	5		
	2013 m. (prognozė)	2.585	5		
	2014 m. (prognozė)	2.590	5		
UAB „Fortum Heat Lietuva“	2010 m.	5.021	21		
	2011 m.	4.294	22		
	2012 m.	5.118	22		

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Vidutinė kaina, Lt/tūkst. m ³	Pajamos, tūkst. Lt	Vartotojų skaičius
	2013 m. (progozė)	4.303			22
	2014 m. (progozė)	2.866			22
UAB „Druskininkų dujos“	2010 m.	114			16
	2011 m.	98			14
	2012 m.	89			10
	2013 m. (progozė)	88			10
	2014 m. (progozė)	88			10
AB „Achema“	2011 m.	1,5			1
	2012 m.	1,0			1
IŠ VISO	2010 m.	1.896.871			903,6
	2011 m.	1.658.522	1.130,8	1.875.449	6.017
	2012 m.	1.444.316	1.361,2	1.966.039	6.259
	2013 m. (progozė)	1.252.051	1.303,7	1.632.247	6.310
	2014 m. (progozė)	1.152.587	1.298,6	1.496.751	6.474

AB „Lietuvos dujos“ 2013 m. rugpjūčio 8 d. rašte Nr. 7-411-1329 bei 2013 m. rugpjūčio 22 d. rašte Nr. 7-411-1384 nurodė, jog sudarydama gamtinių dujų pirkimo–pardavimo, pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis su vartotojais, ar parduodama gamtines dujas biržoje neturi galimybės visiems vartotojams taikyti vienodų gamtinių dujų tiekimo sąlygų. Priklausomai nuo patiriamos rizikos bei išorės veiksnių bendrovė turi nustatyti skirtingas dujų tiekimo sąlygas tiek atskiriems vartotojams, tiek atskiroms vartotojų grupėms.

Mažesnes gamtinių dujų pardavimo kainas 2010–2012 metų laikotarpiu AB „Lietuvos dujos“ taikė AB „Grigiškės“, AB „Klaipėdos kartonas“, Lietuvos energija, AB bei AB „Achema“. 2010 metais AB „Lietuvos dujos“ 25,3 proc. viso rinkoje nebuitiniams vartotojams parduoto gamtinių dujų kiekio pardavė taikydami mažesnę pardavimo kainą, 2011 metais ši dalis sudarė 3,9 proc., 2012 metais, kai gamtinių dujų tiekimo kaina buvo nereguliuojama, taikant mažesnę gamtinių dujų pardavimo kainą buvo parduota 0,01 proc. viso mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo nebuitiniams vartotojams rinkoje kiekio.

UAB „Dujotekana“ 2013 m. liepos 29 d. rašte Nr. O3-125 nurodė, jog gamtines dujas Lietuvos didmeniniams gamtinių dujų tiekėjams ir nebuitiniams vartotojams parduoda pagal tipines pirkimo–pardavimo sutartis, pagal kurias esminės sąlygos yra vienodos visiems Lietuvos ūkio subjektams. Atskirais atvejais, atsižvelgiant į esamą situaciją dujų rinkoje ir bendradarbiavimo praktiką su tam tikrais vartotojais, bendrovė gali nežymiai sumažinti gamtinių dujų kainą. UAB „Dujotekana“ 2010 metais 1,9 proc. viso mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebuitiniams vartotojams parduoto gamtinių dujų kiekio pardavė taikydami mažesnę pardavimo kainą, 2011 metais ši dalis sudarė 7,9 proc., 2012 metais – 13,1 proc. 2010 metais UAB „Dujotekana“ taikyta nuolaida nuo gamtinių dujų pardavimo kainos atskiriems nebuitiniams vartotojams sudarė iki 1,1 proc., 2011 metais – iki 0,7 proc., 2012 metais – iki 0,4 proc.

Iš 9 lentelėje pateiktų duomenų matyti, jog įmonių mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebuitiniams vartotojams parduodamų gamtinių dujų vidutinė tiekimo kaina 2010–2012 metais išliko panaši¹⁶. Vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 6 dalimi, yra lyginamos gamtinių dujų tiekėjų taikytos vidutinės gamtinių dujų pardavimo kainos su

¹⁶ Gamtinių dujų tiekimo kainų reguliavimo pareiga Komisijai buvo numatyta iki 2011 m. rugpjūčio mėn. Vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo pakeitimu, įsigaliojusiu nuo 2011 m. rugpjūčio 1 d., gamtinių dujų tiekimo kainos nereguliuojamos, išskyrus Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje numatytus atvejus. Atsižvelgiant į tai, gamtinių dujų įmonės nagrinėtu 2010-2012 metų laikotarpiu nereguliuojamas gamtinių dujų tiekimo kainas taikė tik 2012 m.

mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos nebutiniams vartotojams parduotų gamtinių dujų kainų vidurkiu. AB „Lietuvos dujos“ vidutinės gamtinių dujų pardavimo nebutiniams vartotojams kainos nuokrypis nuo vidutinės sektoriaus pardavimo kainos 2010–2012 metais buvo neigiamas (t.y. AB „Lietuvos dujos“ vidutinės gamtinių dujų pardavimo nebutiniams vartotojams kainos buvo mažesnės nei sektoriaus vidurkis) ir svyravo nežymiai (vidutiniškai -5,3 proc.), panašios kainų nuokrypio tendencijos buvo stebimos ir analizuojant UAB „Fortum Heat Lietuva“ (vidutinis nuokrypis -5,2 proc.) bei UAB „Dujotekana“ (vidutinis nuokrypis -4,6 proc.) gamtinių dujų pardavimo kainas mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebutiniams vartotojams. UAB „Intergas“ 2010–2012 metais vidutinis dujų pardavimo kainos nebutiniams vartotojams nuokrypis nuo sektoriaus vidurkio siekė -1,3 proc., tačiau 2011 metais buvo teigiamas (0,8 proc.), t.y. tiekėjas gamtines dujas 2011 metais nebutiniams vartotojams pardavė 0,8 proc. brangiau nei vidutinė pardavimo kaina mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebutiniams vartotojams. AB agrofirma „Josvainiai“ gamtinių dujų pardavimo mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebutiniams vartotojams kaina 2010–2011 metais buvo atitinkamai 3,3 ir 0,3 proc. didesnė už vidutinę gamtinių dujų pardavimo kainą rinkoje, 2012 metais AB agrofirma „Josvainiai“ gamtinių dujų pardavimo kaina mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebutiniams vartotojams buvo 1,0 proc. mažesnė nei rinkos vidurkis. Didžiausios vidutinės gamtinių dujų pardavimo kainos buvo UAB „Haupas“ ir UAB „Druskininkų dujos“, kurių vidutinė gamtinių dujų pardavimo kaina 2012 metais buvo atitinkamai 9,0 ir 12,2 proc. didesnė nei tų metų vidutinė rinkos gamtinių dujų pardavimo kaina. UAB „Haupas“ gamtinių dujų pardavimo kainos nebutiniams vartotojams 2010 ir 2011 metais, kai gamtinių dujų tiekimo kainos buvo reguliuojamos nustatant viršutinę gamtinių dujų tiekimo kainos ribą, taip pat buvo atitinkamai 15,5 ir 10,2 proc. didesnės už vidutinę rinkos kainą.

UAB „Haupas“ aukštesnę nei vidutinę gamtinių dujų pardavimo nebutiniams vartotojams kainą lėmė 2010–2012 metais 5,5 proc. didesnė nei kitų rinkos dalyvių gamtinių dujų pirkimo kaina.

UAB „Druskininkų dujos“ didesnė nei vidutinę gamtinių dujų pardavimo kainą rinkoje taip pat lėmė didesnė nei kitų rinkos dalyvių gamtinių dujų įsigijimo kaina (UAB „Druskininkų dujos“ 2010–2012 metais gamtines dujas įsigijo iš brangiausiai Lietuvoje dujas importuojančios UAB „Haupas“), kuri 2010-2012 metais buvo vidutiniškai 13,9 proc. didesnė nei kitų rinkos dalyvių.

2012 metais, palyginti su 2011 metais, UAB „Haupas“ ir UAB „Druskininkų dujos“ gamtinių dujų įsigijimo kaina augo atitinkamai 20,0 ir 19,2 proc., sektoriaus – 20,1 proc.

UAB „Haupas“ vidutinė tiekimo kaina 2012 metais, palyginti su 2010–2012 metų vidurkiu“ augo 3,8 proc., UAB „Druskininkų dujos“ – 0,3 proc., sektoriaus – 1,5 proc. Lyginant UAB „Haupas“ ir vidutinių mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos pardavimo kainų nebutiniams vartotojams kitimo tendencijas, 2012 metais (kai gamtinių dujų tiekimo kaina buvo nereguluojama) palyginti su 2011 metais (kai gamtinių dujų tiekimo kaina buvo reguliuojama), stebimas 1,2 procentinio punkto skirtumo tarp įmonės ir visos mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos nebutiniams vartotojams pardavimo kainų mažėjimas (nuo 10,2 iki 9,0 proc.).

9 lentelė. Nebutiniams vartotojams mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje taikytos pardavimo ir tiekimo kainos, 2010–2012 metai

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Vidutinė pirkimo kaina, Lt/tūkst. m ³	Vidutinė pardavimo kaina, Lt/tūkst. m ³	Skirtumas tarp įmonės ir vidutinės rinkos pardavimo kainų, proc.	Vidutinė tiekimo kaina, Lt/tūkst. m ³
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	Konfidenciali informacija		-5,0	41,6
	2011 m.			-4,3	39,9
	2012 m.			-6,2	40,8

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Vidutinė pirkimo kaina, Lt/tūkst. m ³	Vidutinė pardavimo kaina, Lt/tūkst. m ³	Skirtumas tarp įmonės ir vidutinės rinkos pardavimo kainų, proc.	Vidutinė tiekimo kaina, Lt/tūkst. m ³
UAB „Dujotekana“	2010 m.			-3,5	44,3
	2011 m.			-5,0	42,8
	2012 m.			-5,1	42,8
UAB „Haupas“	2010 m.			15,5	91,0
	2011 m.			10,2	85,3
	2012 m.			9,0	93,3
UAB „Intergas“	2010 m.			-1,2	7,2
	2011 m.			0,8	9,4
	2012 m.			-3,1	9,4
AB agrofirma „Josvainiai“	2010 m.			3,3	5,6
	2011 m.			0,3	5,1
	2012 m.			-1,0	5,4
UAB „Fortum Heat Lietuva“	2010 m.			-4,3	7,1
	2011 m.			-5,1	7,0
	2012 m.			-5,8	7,4
UAB „Druskininkų dujos“	2010 m.			-4,8	39,9
	2011 m.			3,2	43,6
	2012 m.			12,2	42,0
IŠ VISO	2010 m.	0	33,8		
	2011 m.	0	33,3		
	2012 m.	0	34,4		

Apskaičiavus mažmeninės gamtinių dujų tiekimo nebutiniams vartotojams rinkos koncentraciją pagal Respondentų pateiktus kiekius, HHI reikšmė 2010 metais siekė 5.777,3, 2011 metais HHI reikšmė buvo lygi 5.589,9, 2012 metais – 5.401,9. Remiantis Respondentų Anketose pateiktomis gamtinių dujų pardavimų nebutiniams vartotojams prognozėmis, 2013 metais HHI reikšmė sudarys 5.649,3, 2014 metais – 5.637,4. Taigi, mažmeninės gamtinių dujų tiekimo nebutiniams vartotojams rinkos koncentracijos lygis yra aukštas ir artimiausiais metais pokyčiai nėra prognozuojami.

Apibendrinant mažmeninės gamtinių dujų tiekimo nebutiniams vartotojams rinkos struktūrą ir koncentraciją, teigtina, kad mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo nebutiniams vartotojams rinkoje žymūs rinkos struktūros pokyčiai, vertinant tiek pagal parduotų gamtinių dujų kiekius, tiek pagal gautas pajamas, 2010–2012 metais nebuvo stebimi. Didžiausią mažmeninės gamtinių dujų tiekimo nebutiniams vartotojams rinkos dalį užima AB „Lietuvos dujos“.

Remiantis Respondentų Anketose pateiktais duomenimis, 2013–2014 metais esminių pokyčių mažmeninės gamtinių dujų tiekimo nebutiniams vartotojams rinkos struktūroje taip pat nenumatoma. Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos nebutiniams vartotojams rinkos koncentracijos laipsnis išlieka aukštas.

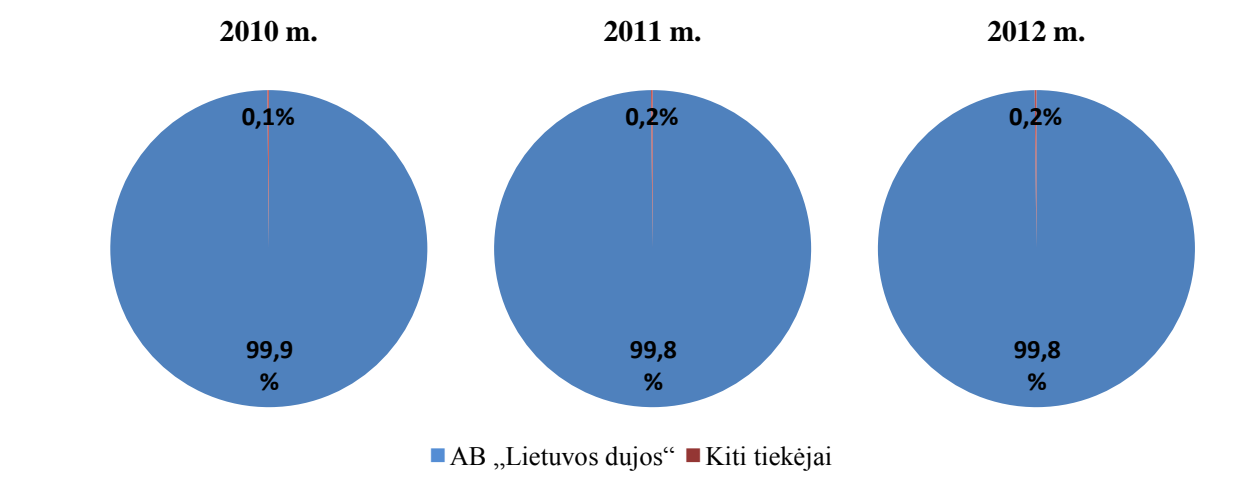
Buitiniai vartotojai

Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2010–2012 metais buitiniams vartotojams gamtines dujas tiekė 5 gamtinių dujų tiekimo licencijas turinčios įmonės: AB „Lietuvos dujos“,

AB agrofirma „Josvainiai“, UAB „Druskininkų dujos“, UAB „Fortum Heat Lietuva“ ir UAB „Intergas“. 2010 metais gamtinės dujos buvo tiekiamos 549.070 buitinių vartotojų, 2011 metais – 551.181, 2012 metais – 553.233.

2010–2012 metais mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buitiniams vartotojams parduodamų gamtinių dujų kiekiai mažėjo: 2010 metais mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyviai buitiniams vartotojams pardavė 198,1 mln. m³ gamtinių dujų, 2011 metais – 181,5 mln. m³ gamtinių dujų (8,4 proc. mažiau nei 2010 metais), 2012 metais – 169,5 mln. m³ gamtinių dujų (6,6 proc. mažiau nei 2011 metais). Remiantis Respondentų Anketose pateiktais duomenimis, beveik visą mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos buitiniams vartotojams dalį 2010–2012 metais užėmė AB „Lietuvos dujos“, kurios užimama rinkos dalis svyravo nuo 99,8 iki 99,9 proc. viso buitiniams vartotojams parduoto gamtinių dujų kiekio.

5 pav. Gamtinių dujų pardavimo buitiniams vartotojams struktūra, 2010–2012 metai

2010 metais vidutinė gamtinių dujų kaina buitiniams vartotojams buvo 941,4 Lt už tūkst. m³, 2011 metais – 1.127,9 Lt už tūkst. m³, 2012 metais – 1.371,3 Lt už tūkst. m³. Pigiausiai 2010 metais gamtines dujas buitiniams vartotojams pardavė AB „Lietuvos dujos“, kurios vidutinė pardavimo kaina siekė 941,4 Lt už tūkst. m³, 2011 metais pigiausiai gamtines dujas buitiniams vartotojams tiekė AB „Lietuvos dujos“ – 1.127,9 Lt už tūkst. m³, 2012 metais – taip pat AB „Lietuvos dujos“ (1.371,3 Lt už tūkst. m³). Brangiausiai 2010–2012 metais buitiniams vartotojams dujas tiekė AB „Lietuvos dujos“ (2010 metais – 941,4 Lt už tūkst. m³, 2011 metais – 1.127,9 Lt už tūkst. m³, 2012 metais – 1.371,3 Lt už tūkst. m³).

2010 metais gamtinių dujų tiekimo įmonės iš mažmeninės gamtinių dujų tiekimo buitiniams vartotojams veiklos gavo 186,5 mln. Lt pajamų, 2011 metais – 204,8 mln. Lt, 2012 metais – 232,4,0 mln. Lt pajamų. Didžiausią pajamų dalį 2010–2012 metais sudarė AB „Lietuvos dujos“ gautos pajamos (vidutiniškai 99,8 proc.).

Respondentų pateiktais duomenimis 2013 metais, palyginti su 2012 metais, gamtinių dujų tiekimo apimtys buitiniams vartotojams mažės 3,3 proc., 2014 metais, palyginti su 2013 metais, 0,5 proc. augs. Taip pat, remiantis Respondentų Anketose pateiktais duomenimis, prognozuojama, jog mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buitiniams vartotojams parduodamų gamtinių dujų kaina – 2013 metais, palyginti su 2012 metais, augs 8,6 proc., o 2014 metais, palyginti su 2013 metais, 10,0 proc. mažės. Prognozuojama, jog pajamos iš gamtinių dujų pardavimo buitiniams vartotojams 2013 metais, palyginti su 2012 metais, augs 5,1 proc., o 2014 metais, palyginti su 2013 metais, – 9,5 proc. mažės.

10 lentelė. Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buitiniams vartotojams parduotas gamtinių dujų kiekis, vidutinė kaina, pajamos ir vartotojų skaičius, 2010–2014 metais

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Vidutinė kaina, Lt/tūkst. m ³	Pajamos, tūkst. Lt	Vartotojų skaičius
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	197.827	Konfidenciali informacija		546.204
	2011 m.	181.242			548.195
	2012 m.	169.213			550.326
	2013 m. (prognozė)	163.670			550.723
	2014 m. (prognozė)	164.630			552.727
UAB „Intergas“	2010 m.	74			60
	2011 m.	76			65
	2012 m.	85			65
	2013 m. (prognozė)	84			62
	2014 m. (prognozė)	86			65
AB agrofirma „Josvainiai“	2010 m.	67			147
	2011 m.	63			151
	2012 m.	55			151
	2013 m. (prognozė)	61			151
	2014 m. (prognozė)	65	152		
UAB „Fortum Heat Lietuva“	2010 m.	5,8	2		
	2011 m.	4,4	2		
	2012 m.	4,6	2		
	2013 m. (prognozė)	4,5	2		
	2014 m. (prognozė)	4,5	2		
UAB „Druskininkų dujos“	2010 m.	147	2.657		
	2011 m.	148	2.768		
	2012 m.	142	2.689		
	2013 m. (prognozė)	140	2.689		
	2014 m. (prognozė)	140	2.689		
SKY ENERGY GROUP, UAB	2013 m. (prognozė)	78,5	350		
	2014 m. (prognozė)	1000	690		
IŠ VISO	2010 m.	198.121	941,4	186.519	549.070
	2011 m.	181.533	1.127,9	204.756	551.181
	2012 m.	169.500	1.371,3	232.439	553.233
	2013 m. (prognozė)	164.037	1.489,6	244.319	553.827
	2014 m. (prognozė)	164.925	1.340,1	221.028	555.635

Vidutinės gamtinių dujų pardavimo kainos yra apskaičiuojamos, įvertinus visų mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buitinių vartotojų per metus nupirktą gamtinių dujų kiekį ir gautas pardavimo pajamas. Buitiniai gamtinių dujų vartotojai skirtingai nei nebutiniai vartotojai už gamtines dujas atsiskaito vienodu tarifu, kurį, vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 17 dalimi, kas pusę metų nustato gamtinių dujų įmonės ir pateikia tvirtinti Komisijai. Vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 17 dalimi, į buitiniams vartotojams nustatytą tarifą įtraukiama svertinė vidutinė pusės metų prognozuojama gamtinių

dujų įsigijimo kaina, todėl skirtumas susidaręs tarp prognozuojamos ir faktinės gamtinių dujų įsigijimo kainos įvertinamas artimiausio tarifų nustatymo metu.

Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos tiekimo kainos buitiniams vartotojams 2012 metais, kai gamtinių dujų tiekimo kaina buvo nereguliuojama), palyginti su 2011 metais, kai gamtinių dujų tiekimo kaina buvo reguliuojama, kito tik UAB „Fortum Heat Lietuva“ (pokytis siekė 0,1 Lt/mėn. (0,9 proc.) ir 0,09 proc. viršijo įmonės 2010–2012 metų mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos buitiniams vartotojams tiekimo kainų vidurkį), 2010–2012 metais gamtines dujas pardavusioje dviem buitiniams vartotojams. Kitose gamtinių dujų tiekimo įmonėse mažmeninė gamtinių dujų tiekimo kaina buitiniams vartotojams nekito.

11 lentelė. Buitiniams vartotojams mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje taikytos pardavimo ir tiekimo kainos, 2010–2012 metai

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Vidutinė pardavimo kaina, Lt/tūkst. m ³	Tiekimo kaina			Vartotojų skaičius, vnt.
			Kintamoji dalis, Lt/tūkst. m ³	Pastovioji dalis, Lt/mėn.		
				Vartotojams, suvartojantiems iki 500 m ³ /per metus gamtinių dujų	Vartotojams, suvartojantiems iki 20000 m ³ /per metus gamtinių dujų	
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	Konfidenciali informacija	33,8	1,50	6,06	546.204
	2011 m.		34,0	1,46	5,38	548.195
	2012 m.		34,0	1,46	5,38	550.326
UAB „Intergas“	2010 m.			3,32	3,32	60
	2011 m.			4,13	4,13	65
	2012 m.			4,13	4,13	65
AB agrofirma „Josvainiai“	2010 m.			2,12	13,56	147
	2011 m.			1,78	11,4	151
	2012 m.			1,78	11,4	151
UAB „Fortum Heat Lietuva“	2010 m.			-	11,43	2
	2011 m.		-	11,27	2	
	2012 m.		-	11,37	2	
UAB „Druskininkų dujos“	2010 m.		1,76	13,55	2.657	
	2011 m.		1,65	11,57	2.768	
	2012 m.		1,65	11,57	2.689	
IŠ VISO	2010 m.	994,7			549.070	
	2011 m.	1.175,5			551.181	
	2012 m.	1.507,5			553.233	

Apskaičiavus mažmeninės gamtinių dujų tiekimo buitiniams vartotojams rinkos koncentraciją pagal Respondentų pateiktus patiektus kiekius, HHI reikšmė 2010 metais siekė 9.970,3, 2011 metais HHI reikšmė buvo lygi 9.968,0, 2012 metais – 9.966,2. Remiantis Respondentų Anketose pateiktomis gamtinių dujų pardavimų buitiniams vartotojams prognozėmis, 2013 metais HHI reikšmė sudarys 9.955,3, 2014 metais – 9.844,5. Taigi, mažmeninės gamtinių dujų tiekimo nebuitiniams vartotojams rinkos koncentracijos lygis išlieka aukštas.

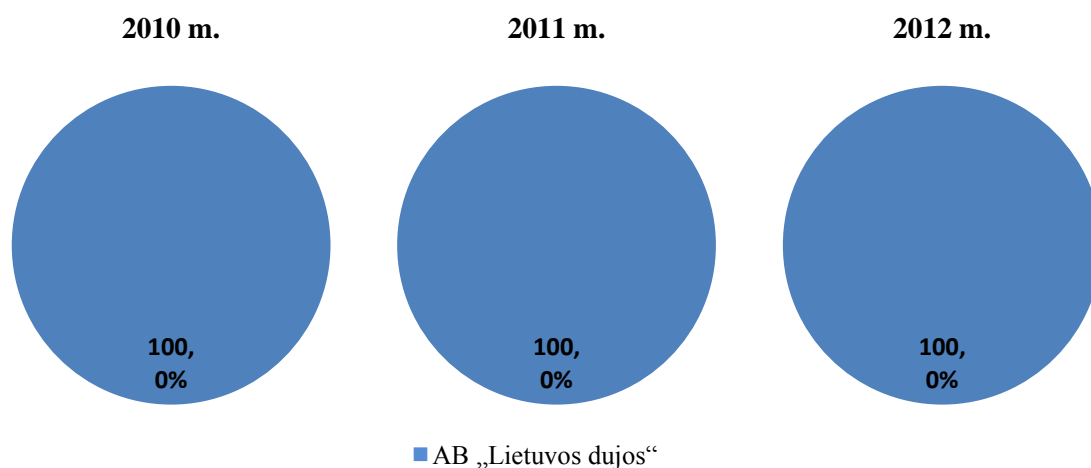
Apibendrinant mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos buitiniams vartotojams struktūrą ir koncentraciją, teigtina, kad žymūs rinkos struktūros pokyčiai, vertinant tiek pagal parduotų gamtinių dujų kiekių, tiek pagal gautų pajamų struktūrą, 2010–2012 metais nestebimi. Didžiausią mažmeninės gamtinių dujų tiekimo buitiniams vartotojams rinkos dalį užima

AB „Lietuvos dujos“. Respondentų Anketose pateiktomis 2013–2014 metų prognozėmis esminių pokyčių didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūroje taip pat nenumatoma, rinkos koncentracijos laipsnis yra ir išliks aukštas.

Toliau mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra ir koncentracija yra vertinama pagal atskiras buitinių ir nebutinių vartotojų grupes.

Nebutiniai vartotojai per metus suvartojantys iki 500 m³ gamtinių dujų

6 pav. **Gamtinių dujų pardavimo nebutiniams vartotojams, per metus suvartojantiems iki 500 m³ dujų, struktūra 2010–2012 metais**

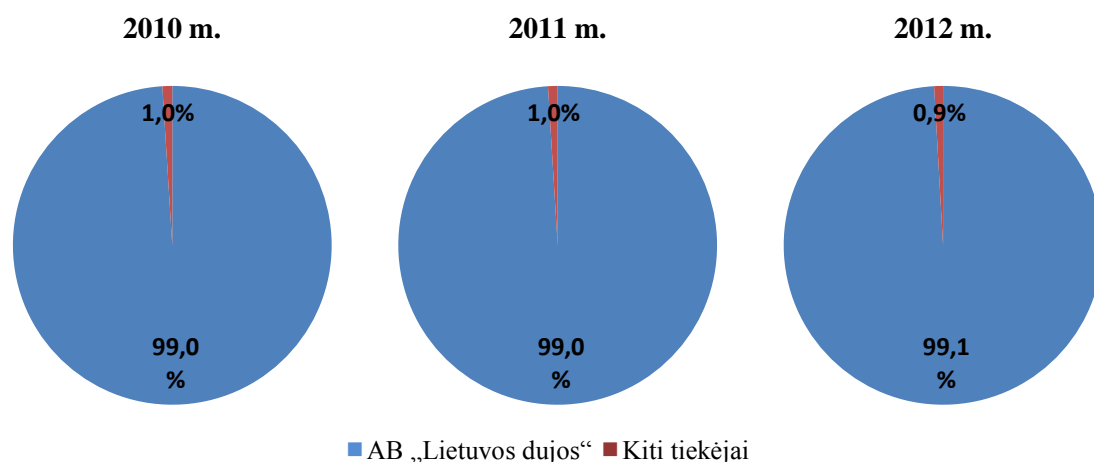
11 lentelė. **Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebutiniams vartotojams, per metus suvartojantiems iki 500 m³ dujų, parduotas gamtinių dujų kiekis, rinkos dalis ir vartotojų skaičius, 2010–2012 m.**

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Rinkos dalis, proc.	Vartotojų skaičius
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	536	100	485
	2011 m.	473	100	552
	2012 m.	484	100	623

Apskaičiavus rinkos koncentraciją remiantis 2010–2012 metų faktiniais bei 2013–2014 metų prognozuojamais duomenimis, HHI reikšmė 2010 metais siekė 10.000, 2011 metais–9.936,4, 2012 metais – 9.960,1, 2013–2014 metais 10.000, t. y. rinkos koncentracijos lygis buvo maksimalus arba beveik maksimalus.

Nebuitiniai vartotojai per metus suvartojantys nuo 500 iki 20.000 m³ gamtinių dujų

7 pav. **Gamtinių dujų pardavimo nebutiniams vartotojams, per metus suvartojantiems nuo 500 iki 20.000 m³ dujų, struktūra 2010–2012 metais**

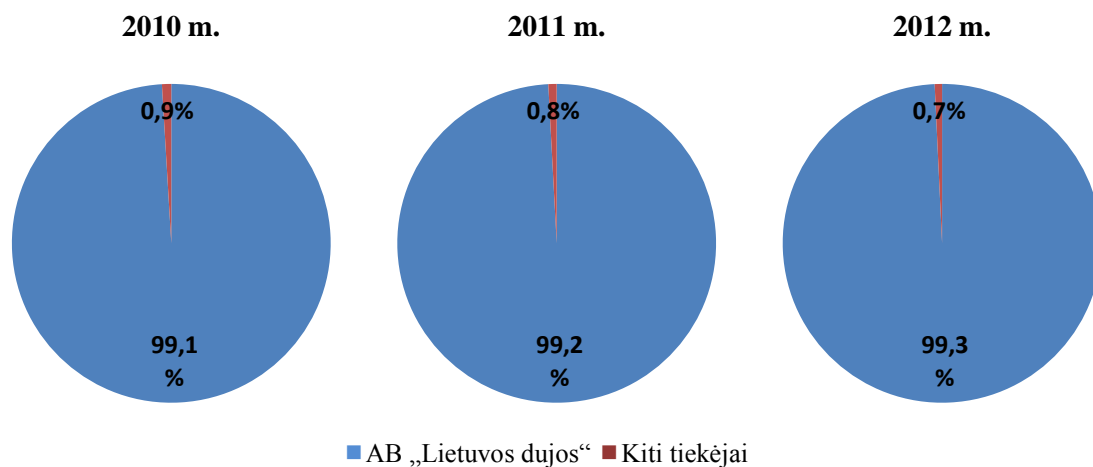
12 lentelė. **Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebutiniams vartotojams, per metus suvartojantiems nuo 500 iki 20.000 m³ dujų, parduotas gamtinių dujų kiekis, rinkos dalis ir vartotojų skaičius, 2010–2012 metai**

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Rinkos dalis, proc.	Vartotojų skaičius
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	23.553	99,0	3.943
	2011 m.	22.940	99,0	4.101
	2012 m.	23.245	99,1	4.237
UAB „Intergas“	2010 m.	78	0,3	11
	2011 m.	86	0,4	11
	2012 m.	76	0,3	13
AB agrofirma „Josvainiai“	2010 m.	11	0,05	2
	2011 m.	10	0,04	2
	2012 m.	11	0,05	2
UAB „Fortum Heat Lietuva“	2010 m.	59	0,2	7
	2011 m.	54	0,2	9
	2012 m.	63	0,3	9
UAB „Druskininkų dujos“	2010 m.	89	0,4	15
	2011 m.	74	0,3	13
	2012 m.	61	0,3	9
IŠ VISO	2010 m.	23.790	100	3.978
	2011 m.	23.165	100	4.136
	2012 m.	23.456	100	4.270

Apskaičiavus rinkos koncentraciją, HHI reikšmė 2010 metais siekė 9.802,1, 2011 metais – 9.807,3, 2012 metais – 9.821,3. Prognozuojamais duomenimis 2013 metais HHI reikšmė bus lygi 9.824,4, 2014 metais – 9.811,1. Taigi, rinkos koncentracijos lygis išlieka aukštas.

Nebuitiniai vartotojai per metus suvartojantys nuo 20.000 iki 0,1 mln. m³ gamtinių dujų

8 pav. **Gamtinių dujų pardavimo nebutiniams vartotojams, per metus suvartojantiems nuo 20.000 iki 0,1 mln. m³ dujų, struktūra 2010–2012 metais**

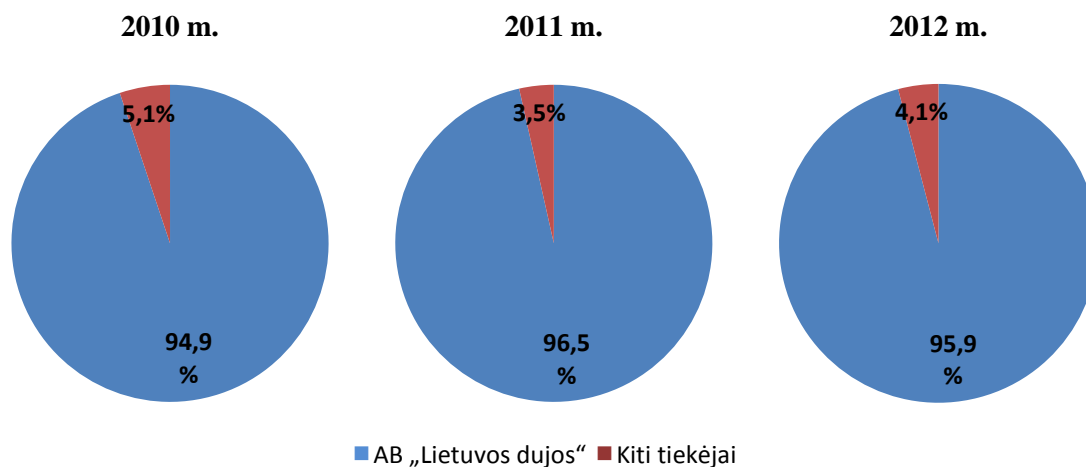
13 lentelė. **Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebutiniams vartotojams, per metus suvartojantiems nuo 20.000 iki 0,1 mln. m³ dujų, parduotas gamtinių dujų kiekis, rinkos dalis ir vartotojų skaičius, 2010–2012 metais**

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Rinkos dalis, proc.	Vartotojų skaičius
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	39.959	99,1	921
	2011 m.	37.190	99,2	871
	2012 m.	39.277	99,3	901
UAB „Intergas“	2010 m.	96	0,2	2
	2011 m.	71	0,2	2
	2012 m.	43	0,1	2
UAB „Fortum Heat Lietuva“	2010 m.	257	0,6	5
	2011 m.	219	0,6	4
	2012 m.	223	0,6	4
UAB „Druskininkų dujos“	2010 m.	25	0,1	1
	2011 m.	24	0,1	1
	2012 m.	28	0,1	1
IŠ VISO	2010 m.	40.338	100	929
	2011 m.	37.504	100	878
	2012 m.	39.572	100	908

Apskaičiavus rinkos koncentraciją, HHI reikšmė 2010 metais siekė 9.813,7, 2011 metais – 9.833,5, 2012 metais – 9.852,0. Prognozuojama, kad HHI reikšmė 2013 metais sieks 9.807,6, 2014 metais – 9.804,7. Taigi, rinkos koncentracijos lygis išlieka aukštas.

Nebuitiniai vartotojai per metus suvartojantys nuo 0,1 mln. iki 1 mln. m³ gamtinių dujų

9 pav. **Gamtinių dujų pardavimo nebutiniams vartotojams, per metus suvartojantiems nuo 0,1 mln. iki 1 mln. m³ dujų, struktūra 2010–2012 metais**

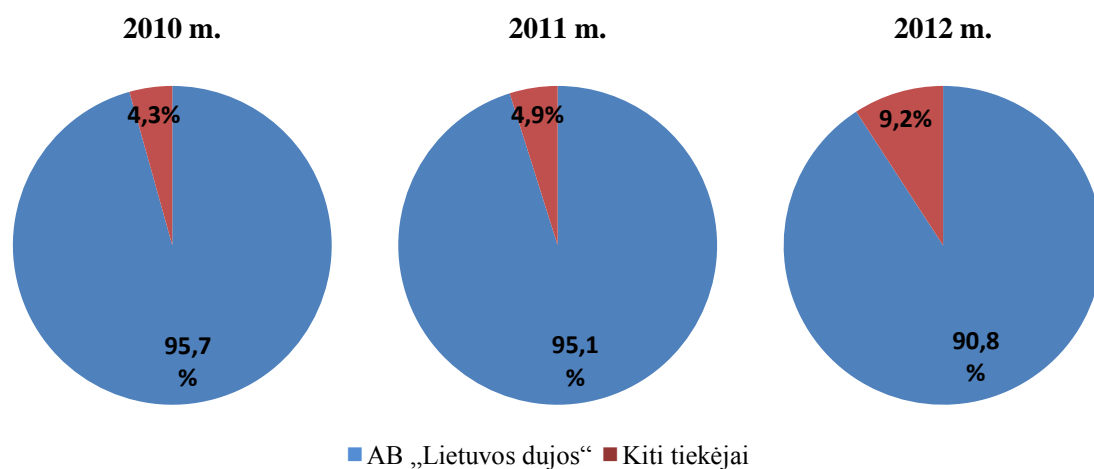
14 lentelė. **Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebutiniams vartotojams, per metus suvartojantiems nuo 0,1 mln. iki 1 mln. m³ dujų, parduotas gamtinių dujų kiekis, rinkos dalis ir vartotojų skaičius, 2010–2012 metai.**

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Rinkos dalis, proc.	Vartotojų skaičius
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	103.767	94,9	337
	2011 m.	100.731	96,5	334
	2012 m.	109.155	95,9	347
UAB „Dujotekana“	2010 m.	1.436	1,3	4
	2011 m.	339	0,3	1
	2012 m.	371	0,3	1
UAB „Intergas“	2010 m.	512	0,5	1
	2011 m.	146	0,1	1
	2012 m.	272	0,2	1
AB agrofirma „Josvainiai“	2010 m.	1.046	1,0	2
	2011 m.	940	0,9	2
	2012 m.	1.000	0,9	2
UAB „Fortum Heat Lietuva“	2010 m.	2.619	2,4	8
	2011 m.	2.241	2,1	8
	2012 m.	2.997	2,6	8
IŠ VISO	2010 m.	109.381	100	352
	2011 m.	104.397	100	346
	2012 m.	113.794	100	359

Apskaičiavus rinkos koncentraciją, HHI reikšmė 2010 m. siekė 9.008,5, 2011 m. – 9.315,6, 2012 m. – 9.209,1, 2013 m. – 9.301,7, 2014 m. – 9.262,5. Taigi, rinkos koncentracijos lygis išlieka aukštas.

Nebuitiniai vartotojai per metus suvartojantys nuo 1 mln. iki 5 mln. m³ gamtinių dujų

10 pav. **Gamtinių dujų pardavimo nebuitiniams vartotojams, per metus suvartojantiems nuo 1 mln. iki 5 mln. m³ dujų, struktūra 2010–2012 metais**

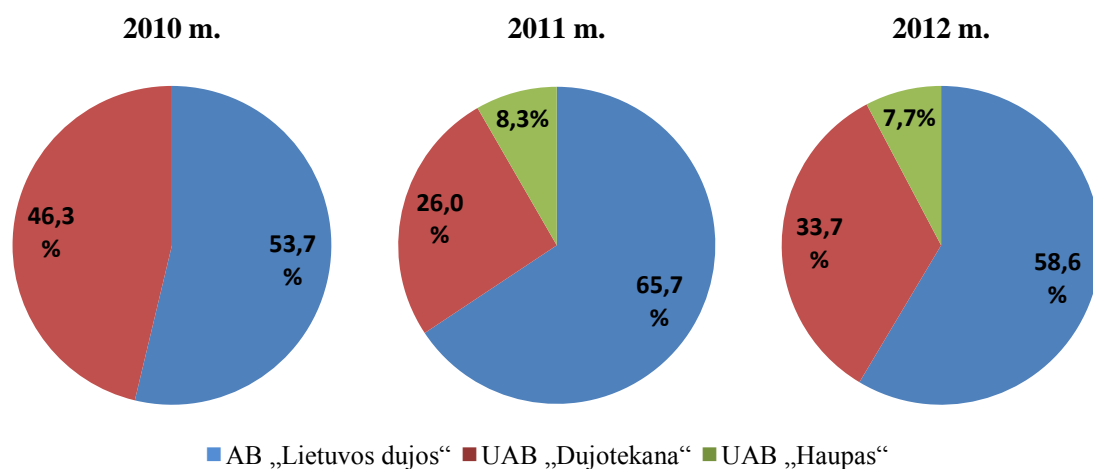
15 lentelė. **Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebuitiniams vartotojams, per metus suvartojantiems nuo 1 mln. iki 5 mln. m³ dujų, parduotas gamtinių dujų kiekis, rinkos dalis ir vartotojų skaičius, 2010–2012 metai**

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Rinkos dalis, proc.	Vartotojų skaičius
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	133.541	95,7	60
	2011 m.	123.709	95,1	59
	2012 m.	122.007	90,8	56
UAB „Dujotekana“	2010 m.	2.397	1,7	2
	2011 m.	3.113	2,4	1
	2012 m.	9.109	6,8	3
AB agrofirma „Josvainiai“	2010 m.	1.576	1,1	1
	2011 m.	1.443	1,1	1
	2012 m.	1.377	1,0	1
UAB „Fortum Heat Lietuva“	2010 m.	2.085	1,5	1
	2011 m.	1.780	1,4	1
	2012 m.	1.835	1,4	1
IŠ VISO	2010 m.	139.600	100	64
	2011 m.	130.045	100	62
	2012 m.	134.328	100	61

Apskaičiavus rinkos koncentraciją, HHI reikšmė 2010 metais siekė 9.157,3, 2011 metais – 9.058,0, 2012 metais – 8.298,6. Prognozuojamais duomenimis, 2013 metais HHI sieks 8.267,5, 2014 metais – 8.527,9. Taigi, rinkos koncentracijos lygis išlieka aukštas.

Nebuitiniai vartotojai per metus suvartojantys nuo 5 mln. iki 15 mln. m³ gamtinių dujų

11 pav. **Gamtinių dujų pardavimo nebuitiniams vartotojams, per metus suvartojantiems nuo 5 mln. iki 15 mln. m³ dujų, struktūra 2010–2012 metais**

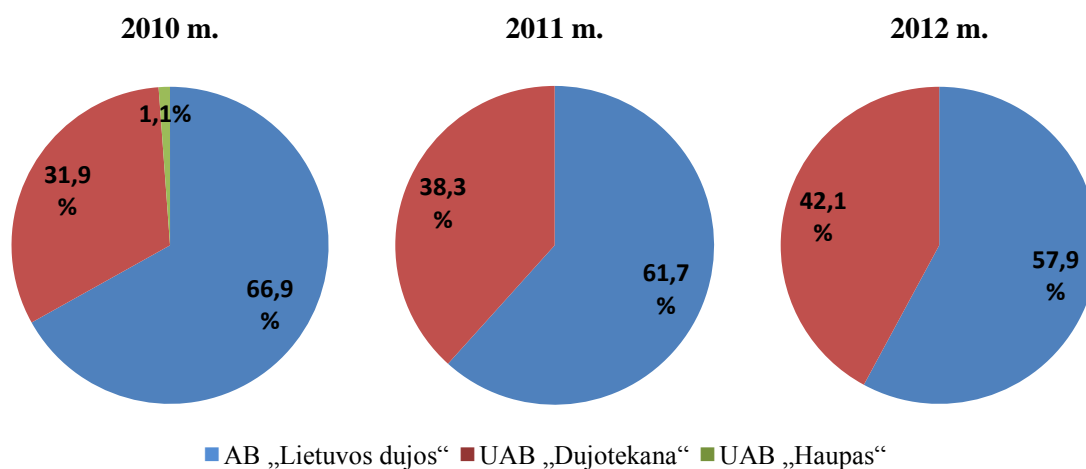
16 lentelė. **Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebuitiniams vartotojams, per metus suvartojantiems nuo 5 mln. iki 15 mln. m³ dujų, parduotas gamtinių dujų kiekis, rinkos dalis ir vartotojų skaičius, 2010–2012 metai**

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Rinkos dalis, proc.	Vartotojų skaičius
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	84.468	53,7	11
	2011 m.	108.058	65,7	14
	2012 m.	105.797	58,6	14
UAB „Dujotekana“	2010 m.	72.713	46,3	9
	2011 m.	42.773	26,0	5
	2012 m.	60.880	33,7	6
UAB „Haupas“	2010 m.	-	-	-
	2011 m.	13.711	8,3	1
	2012 m.	13.977	7,7	1
IŠ VISO	2010 m.	157.181	100	20
	2011 m.	164.542	100	20
	2012 m.	180.654	100	21

Apskaičiavus rinkos koncentraciją, HHI reikšmė 2010 m. siekė 5.028,0, 2011 m. – 5.058,0, 2012 m. – 4.625,2, 2013 m. – 4.745,3, 2014 m. – 5.169,3. Taigi, rinkos koncentracijos lygis išlieka aukštas.

Nebuitiniai vartotojai per metus suvartojantys virš 15 mln. m³ gamtinių dujų

12 pav. **Gamtinių dujų pardavimo nebuitiniams vartotojams, per metus suvartojantiems virš 15 mln. m³ dujų, struktūra, 2010–2012 metai**

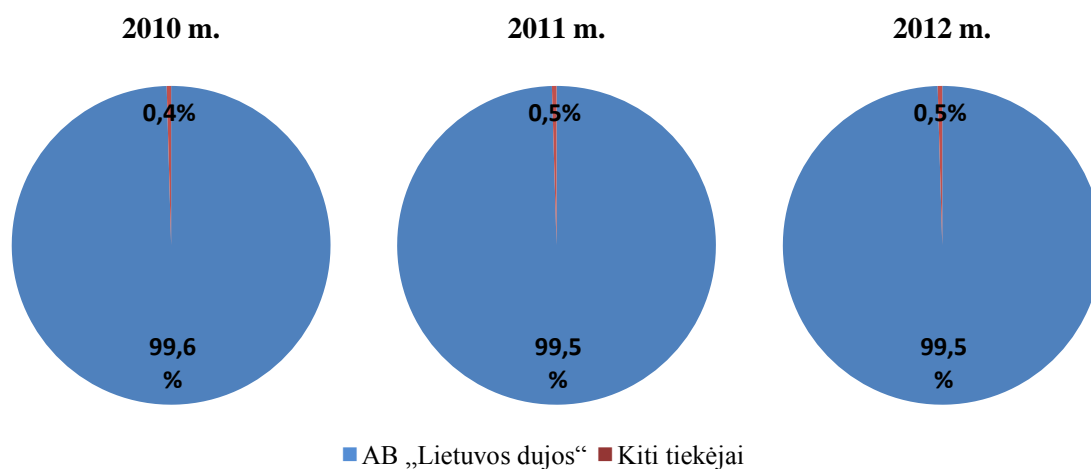
17 lentelė. **Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje nebuitiniams vartotojams, per metus suvartojantiems virš 15 mln. m³ dujų, parduotas gamtinių dujų kiekis, rinkos dalis ir vartotojų skaičius, 2010–2012 metai**

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Rinkos dalis, proc.	Vartotojų skaičius
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	954.060	66,9	16
	2011 m.	739.067	61,7	16
	2012 m.	551.097	57,9	13
UAB „Dujotekana“	2010 m.	455.588	31,9	5
	2011 m.	459.327	38,3	5
	2012 m.	400.930	42,1	3
UAB „Haupas“	2010 m.	16.399	1,1	1
	2011 m.	-	-	-
	2012 m.	-	-	-
IŠ VISO	2010 m.	1.426.047	100	22
	2011 m.	1.198.394	100	21
	2012 m.	952.027	100	16

Apskaičiavus rinkos koncentraciją, HHI reikšmė 2010 metais siekė 5.497,9, 2011 metais – 5.272,4, 2012 metais – 5.124,4. Prognozuojamais duomenimis, HHI reikšmė 2013 metais bus lygi 5.2666,3, 2014 metais – 5.124,9. Taigi, rinkos koncentracijos lygis išlieka aukštas.

Buitiniai vartotojai per metus suvartojantys iki 500 m³ gamtinių dujų

13 pav. Gamtinių dujų pardavimo buitiniams vartotojams, per metus suvartojantiems iki 500 m³ dujų, struktūra 2010–2012 metais

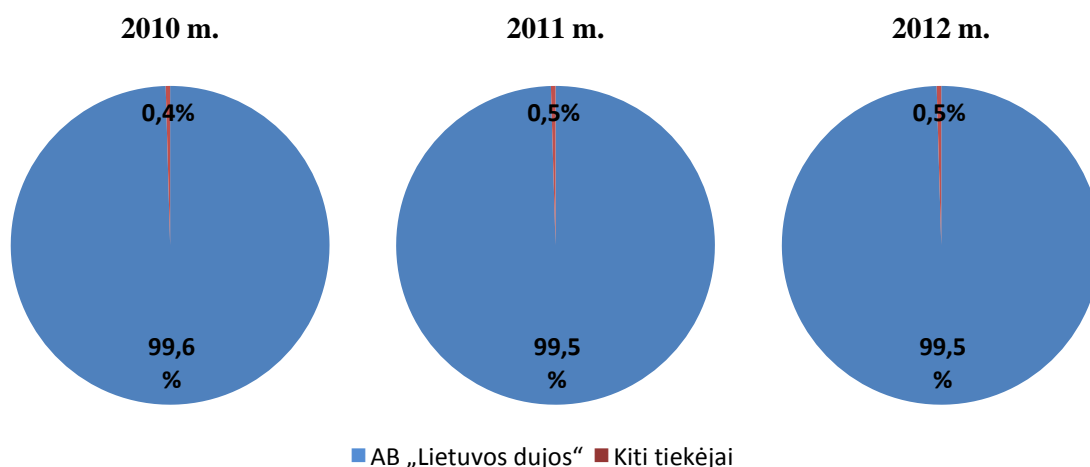
18 lentelė. Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buitiniams vartotojams, per metus suvartojantiems iki 500 m³ dujų, parduotas gamtinių dujų kiekis, rinkos dalis ir vartotojų skaičius, 2010–2012 metai

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Rinkos dalis, proc.	Vartotojų skaičius
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	34.325	99,6	465.597
	2011 m.	32.366	99,5	464.788
	2012 m.	31.473	99,5	466.264
UAB „Intergas“	2010 m.	2	0,01	11
	2011 m.	2	0,01	13
	2012 m.	2	0,01	11
AB agrofirma „Josvainiai“	2010 m.	11	0,03	121
	2011 m.	11	0,03	124
	2012 m.	11	0,04	125
UAB „Druskininkų dujos“	2010 m.	140	0,4	2.649
	2011 m.	138	0,4	2.760
	2012 m.	132	0,4	2.679
IŠ VISO	2010 m.	34.478	100	468.378
	2011 m.	32.517	100	467.685
	2012 m.	31.618	100	469.079

Apskaičiavus rinkos koncentraciją, HHI reikšmė 2010 m. siekė 9.911,5, 2011 m. – 9.907,5, 2012 m. – 9.907,3, 2013 m. – 9.905,2, 2014 m. – 9.895,3. Taigi, rinkos koncentracijos lygis išlieka aukštas.

Buitiniai vartotojai per metus suvartojantys nuo 500 iki 20.000 m³ gamtinių dujų

14 pav. **Gamtinių dujų pardavimo buitiniams vartotojams, per metus suvartojantiems nuo 500 iki 20.000 m³ dujų, struktūra 2010–2012 metais**

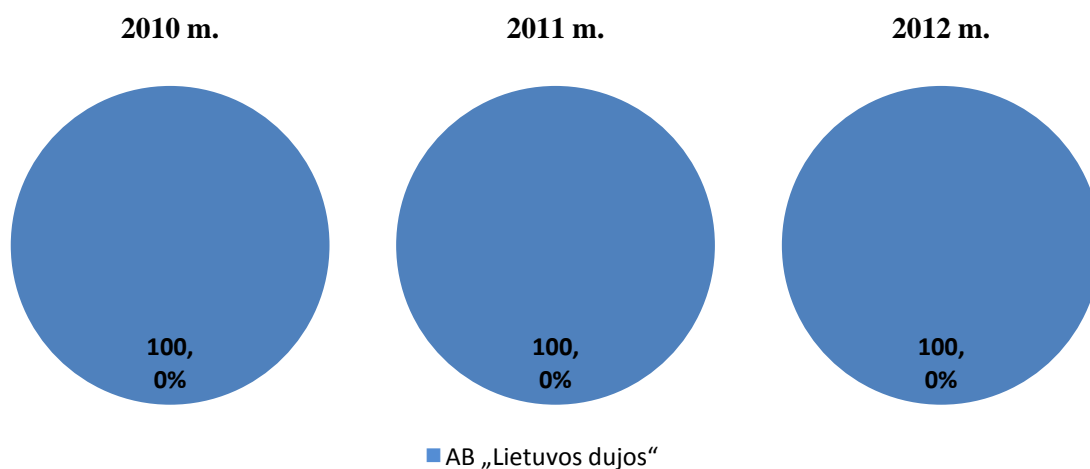
19 lentelė. **Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buitiniams vartotojams, per metus suvartojantiems nuo 500 iki 20.000 m³ dujų, parduotas gamtinių dujų kiekis, rinkos dalis ir vartotojų skaičius, 2010–2012 metai**

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Rinkos dalis, proc.	Vartotojų skaičius
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	159.781	99,9	80.543
	2011 m.	145.393	99,9	83.342
	2012 m.	134.109	99,9	83.996
UAB „Intergas“	2010 m.	72	0,05	49
	2011 m.	73	0,05	52
	2012 m.	83	0,06	54
AB agrofirma „Josvainiai“	2010 m.	56	0,04	26
	2011 m.	52	0,04	27
	2012 m.	44	0,03	26
UAB „Fortum Heat Lietuva“	2010 m.	6	0,004	2
	2011 m.	4	0,003	2
	2012 m.	5	0,003	2
UAB „Druskininkų dujos“	2010 m.	7	0,004	8
	2011 m.	10	0,007	8
	2012 m.	10	0,008	10
IŠ VISO	2010 m.	159.922	100	80.628
	2011 m.	145.533	100	83.431
	2012 m.	134.251	100	84.088

Apskaičiavus rinkos koncentraciją, HHI reikšmė 2010 metais siekė 9.982,4, 2011 metais – 9.980,8, 2012 metais – 9.979,2. Prognozuojamais duomenimis, HHI reikšmė 2013 metais bus lygi 9.965,9, 2014 metais – 9.829,3. Taigi, rinkos koncentracijos lygis išlieka aukštas.

Buitiniai vartotojai per metus suvartojantys virš 20.000 m³ gamtinių dujų

15 pav. **Gamtinių dujų pardavimo buitiniams vartotojams, per metus suvartojantiems virš 20.000 m³ dujų, struktūra 2010–2012 metais**

20 lentelė. **Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buitiniams vartotojams, per metus suvartojantiems virš 20.000 m³ dujų, parduotas gamtinių dujų kiekis, rinkos dalis ir vartotojų skaičius, 2010–2012 metai**

Tiekėjo pavadinimas	Laikotarpis	Kiekis, tūkst. m ³	Rinkos dalis, proc.	Vartotojų skaičius
AB „Lietuvos dujos“	2010 m.	3.721	100	64
	2011 m.	3.483	100	65
	2012 m.	3.631	100	66

Apskaičiavus rinkos koncentraciją, HHI reikšmė 2010-2014 metais lygi 10.000, t.y. rinkos koncentracijos lygis yra maksimalus.

2.1.3. Įėjimo į rinką barjerai

Norint pradėti vykdyti gamtinių dujų tiekimo veiklą, vadovaujantis Gamtinių dujų pardavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo, tiekimo ir rinkos operatoriaus licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 metų spalio 27 d. nutarimu Nr. 1246 „Dėl gamtinių dujų pardavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo, tiekimo ir rinkos operatoriaus licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatomis, reikia gauti gamtinių dujų tiekimo veiklos licenciją. Licenciją asmens prašymu, prie kurio pateikiami Energetikos įmonių technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos apraše, patvirtintame Komisijos 2009 m. sausio 29 d. nutarimu Nr. O3-6 „Dėl Energetikos įmonių technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyti dokumentai, išduoda Komisija. Manytina, kad aptarti teisės aktai nesukuria nepagrįstų teisinių ir administracinių įėjimo į gamtinių dujų tiekimo rinką barjerų.

Reikalavimų disponuoti infrastruktūra gamtinių dujų tiekimo veiklai nenustatyta.

Didžiausia rinkos dalį tiek didmeninėje, tiek mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje užimanti AB „Lietuvos dujos“ kartu su susijusiais asmenimis yra didžiausią patirtį gamtinių dujų tiekimo rinkoje turinti įmonė – AB „Lietuvos dujos“ pagrindiniais akcininkais yra Rusijos įmonė OAO Gazprom, veikianti gamtinių dujų gavybos, pardavimo, saugojimo, perdirbimo ir realizavimo srityse ir valdanti didžiausią pasaulyje gamtinių dujų pardavimo infrastruktūrą¹⁷ bei E.ON Ruhrgas International GmbH, – E.ON grupės, kuri yra viena didžiausių pasaulyje elektros,

¹⁷ <http://www.gazprom.ru/about/>, žr. 2013-09-26

gamtinių dujų, komunalinių paslaugų bei atsinaujinančios energijos gamybos bendrovė – įmonė¹⁸. Taigi nedidelėms, palyginti su AB „Lietuvos dujos“ kartu su susijusių asmenų grupe, gamtinių dujų tiekimo įmonėms nėra galimybių lygiaverčiai konkuruoti su AB „Lietuvos dujos“ valdymo, rinkodaros, technologijų, finansinių išteklių srityse – taigi, darytina prielaida, kad prieigos prie finansinių išteklių, patirties gamtinių dujų tiekimo veikloje barjeras gamtinių dujų tiekimo rinkoje egzistuoja;

Teritorinių apribojimų gamtinių dujų tiekimo veiklai nėra nustatyta: gamtinių dujų tiekimo veiklos licencijas turinčios įmonės vykdo gamtinių dujų tiekimo veiklą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje

Respondentai Anketose naujų dalyvių įėjimo į rinką barjeriais įvardino ribotas gamtinių dujų pasiūlos šaltinių alternatyvas, gamtinių dujų vartojimo mažėjimą, įpareigojimą gamtinių dujų įmonėms per suskystintų dujų terminalą pirkti ne mažesnę kaip 25 proc. bendro gamtinių dujų kiekį bei biokuro kaip alternatyvos gamtinėms dujoms naudojimo skatinimą, gamtinių dujų importuotojų dalyvavimą mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje, gamtinių dujų tiekimo saugumo bei gamtinių dujų tarifų nustatymo buitiniams vartotojams reglamentavimą. Pažymėtina, kad įsigaliojus Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo 5, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymui per suskystintų gamtinių dujų terminalą įvežtos gamtinės dujos pirmumo tvarka privalo būti tiekiamos valstybės reguliuojamai elektros energijos ir (ar) šilumos energijos gamybai užtikrinti ir įpareigojimo gamtinių dujų įmonėms įsigyti ne mažiau nei 25 procentus bendro gamtinių dujų kiekio nebeliko.

2.1.4. Potenciali konkurencija

Gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyvių skaičius auga: iki 2013 metų rugsėjo 20 d. gamtinių dujų tiekimo veiklos licencijos buvo išduotos 23 įmonėms: 2011 metais gamtinių dujų tiekimo veiklos licencija buvo išduota 1 įmonei, 2012 metais – 3 įmonėms, 2013 metų I pusmetį – 4 įmonėms, nuo 2013 metų liepos 1 d. iki 2013 metų rugsėjo 20 d. – 2 įmonėms.

Stebimas spartus gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyvių skaičiaus augimas, tačiau realiai vykdančių gamtinių dujų tiekimo veiklą įmonių skaičius 2010-2012 m. nekito. 2013 metų I pusmečio duomenimis, veiklą vykdė tie patys 8 gamtinių dujų tiekėjai kaip ir 2010–2012 metais. 2013–2014 m. gamtinių dujų tiekimo veiklą planuoja pradėti vykdyti dar 3 įmonės.

2010–2012 m. laikotarpiu didžiausią rinkos dalį tiek didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje, tiek mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje užima AB „Lietuvos dujos“. AB „Lietuvos dujos“ 2010–2012 metais užimama gamtinių dujų tiekimo rinkos dalis, vertinant pagal parduotą gamtinių dujų kiekį, mažėjo nuo 73,4 iki 69,4 proc. Prognozuojamais 2013–2014 metų duomenimis AB „Lietuvos dujos“ rinkos dalis bus ne mažesnė nei 72,5 proc.

Daugelio Respondentų Anketose pateikta nuomone, konkurenciją rinkoje riboja pakankamo gamtinių dujų įsigijimo alternatyvų, didesnio didmeninių tiekėjų skaičiaus nebuvimas. Respondentų nuomonės išsiskiria esamos teisinės bazės bei suskystintų gamtinių dujų terminalo poveikio konkurencingumui gamtinių dujų tiekimo rinkoje klausimu: Anketose pateikiama tiek nuomonė, kad įpareigojimas pirkti gamtinių dujų dalį iš suskystintų dujų terminalo gali būti kliūtis konkurencijai tiekimo rinkoje, tiek, kad suskystintų gamtinių dujų terminalas paskatins konkurencijos gamtinių dujų tiekimo rinkoje plėtrą. Vieni Respondentai teigia, kad esama teisinė bazė sudaro pakankamai palankias galimybes naujiems rinkos dalyviams bei konkurencingumui rinkoje didėti, kiti – esamas veiklos reglamentavimo lygis neskatina veiksmingos konkurencijos.

Nagrinėtu 2010–2012 metų laikotarpiu potenciali konkurencija gamtinių dujų tiekimo rinkoje nesivystė – didžiausią rinkos dalį užimančio rinkos dalyvio AB „Lietuvos dujos“ užimama rinkos dalis pagal parduotą gamtinių dujų kiekį 2012 metais, palyginti su 2010 metais, mažėjo nuo 73,4 proc. iki 69,4 proc., o gamtinių dujų tiekimo rinkos koncentracijos laipsnis

¹⁸ <http://www.dujos.lt/index.php/apie-mus/musu-veikla/17>, žr. 2013-10-14

išlieka aukštas. Esminių rinkos charakteristikos pokyčių rinkos tyrimo metu nenustatyta. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad 2011–2012 metais pradėjo veikti gamtinių dujų biržos, į augantį gamtinių dujų tiekimo licencijas turinčių bei ateinančiais metais gamtinių dujų tiekimo veiklą vykdyti planuojančių įmonių skaičių, taip pat į planuojamą suskystintų dujų terminalo veiklą, galima daryti prielaidą, kad konkurencijos vystymosi perspektyva gamtinių dujų tiekimo rinkoje yra tikėtina.

2.1.5. Galimybės taikyti nepagrįstas (pernelyg dideles) kainas ar kainų spaudimą

Išanalizavus Respondentų Anketose pateiktus duomenis, nustatyta, kad tiekimo kainos įmonėse nuo 2010 metų (kai gamtinių dujų tiekimo kaina buvo reguliuojama) iki 2012 metų (kai gamtinių dujų tiekimo kaina buvo nereguluojama¹⁹), požymių, kad 2010–2012 metais gamtinių dujų tiekimo rinkoje buvo taikytos nepagrįstos kainos ar kainų spaudimas, nepastebėta.

Didžiausią dalį gamtinių dujų tiekimo rinkoje, kitusią 4 procentinių punktų ribose, nuo 73,4 iki 69,4 proc., 2010–2012 metais užėmė AB „Lietuvos dujos“, taip pat turinti didžiausią ir nagrinėtu laikotarpiu daugiausiai augusį mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos vartotojų skaičių bei disponuojanti ir didžiausia gamtinių dujų skirstymo infrastruktūra²⁰. Didžiausio gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyvio AB „Lietuvos dujos“ vidutinė gamtinių dujų pardavimo kaina didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2010–2012 metais vidutiniškai buvo 6,5 proc. mažesnė nei vidutinė didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos gamtinių dujų pardavimo kaina. Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo nebuitiniams vartotojams rinkoje AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų pardavimo kaina 2010–2012 metais vidutiniškai buvo 5,3 proc. mažesnė nei mažmeninės gamtinių dujų tiekimo nebuitiniams vartotojams rinkos vidurkis mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo buitiniams vartotojams rinkoje, palyginti su 2011 metais, AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų tiekimo kaina nekito.

Vienas pagrindinių AB „Lietuvos dujos“ akcininkų, turintis 37,06 proc. akcijų, yra veiklą vertikalčiai susijusioje gamtinių dujų rinkoje vykdanči OAO „Gazprom“, veikianti gamtinių dujų gavybos, perdavimo, saugojimo, perdirbimo ir realizavimo srityse²¹. Iš OAO „Gazprom“ AB „Lietuvos dujos“ 2010–2012 m. pirko gamtines dujas, todėl galima teigti, kad AB „Lietuvos dujos“ turi galimybes veikti nepriklausomai nuo kitų gamtinių dujų rinkos dalyvių bei taikyti nepagrįstas kainas ar kainų spaudimą.

Daugumos Respondentų Anketose pateikta nuomone, galimybių rinkos dalyviams taikyti nepagrįstų kainų ar kainų spaudimo nėra. Tačiau išsakoma ir nuomonė, kad gamtinių dujų importuotojai turi galimybes didinti gamtinių dujų kainas, taip pat, kad kainos nėra konkurencingos. Pažymėtina, kad gamtinių dujų importo kaina priklauso nuo su gamtinėmis dujomis konkuruojančių kitų kuro (mazuto, gazolio) rūšių kainų tarptautinėse rinkose, kaloringumo bei lito ir JAV dolerio kurso santykio ir nėra reguliuojama. Europos Komisija šiuo metu atlieka tyrimą dėl galimo OAO „Gazprom“ – vieno didžiausių AB „Lietuvos dujos“ akcininkų – piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi Centrinės ir Rytų Europos valstybėse (Bulgarijoje, Čekijoje, Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Slovakijoje ir Vengrijoje)²².

2.2. KONKURENCIJOS PROBLEMOS

¹⁹ Gamtinių dujų tiekimo kaina yra nereguluojama nuo 2011 m. rugpjūčio 1 d., kai įsigaliojo nauja Gamtinių dujų įstatymo redakcija.

²⁰ Nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d., įgyvendinant veiklą atskyrimą gamtinių dujų sektoriuje pagal ES III energetikos paketo nuostatas, AB „Lietuvos dujos“ panaikinta gamtinių dujų perdavimo veiklos operatoriaus licencija.

²¹ <http://www.gazprom.ru/about/>, žr. 2013-09-26

²² http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-937_en.htm, žr. 2013-10-14,

<http://www.theguardian.com/world/2013/oct/03/russia-gazprom-charges-eu-regulators>, žr. 2013-10-14 ;

<http://www.reuters.com/article/2013/10/03/eu-gazprom-idUSL6NOHTOKK20131003> žr. 2013-10-14

Išanalizavus pagrindinius konkurencijos veiksmingumo Gamtinių dujų tiekimo rinkoje vertinimo kriterijus (rinkos struktūrą, įėjimo į rinką barjerus, potencialią konkurenciją, galimybes taikyti nepagrįstas kainas), nustatyta, kad:

- Gamtinių dujų tiekimo rinkos koncentracijos laipsnis yra aukštas, rinkoje dominuoja vienas asmuo – AB „Lietuvos dujos“;

- įėjimo į rinką barjerai nėra aukšti, tačiau egzistuoja prieigos prie finansinių išteklių, patirties gamtinių dujų tiekimo veikloje barjerai;

- potenciali konkurencija Gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2010–2012 metais nesivystė. Gamtinių dujų tiekimo veiklą 2010–2012 metais vykdančių asmenų skaičius liko toks pat. Tačiau, atsižvelgiant į gamtinių dujų tiekimo veiklos licencijas turinčių asmenų skaičiaus augimą bei artimiausiais metais planuojančių pradėti vykdyti gamtinių dujų tiekimo veiklą asmenų skaičiaus pokyčius, gamtinių dujų biržų veiklos prognozes, galima teigti, kad konkurencijos gamtinių dujų tiekimo rinkoje vystymosi tikimybė egzistuoja;

- gamtinių dujų tiekėjų esminių gamtinių dujų pardavimo kainų pokyčių, įvertintų vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 6 dalimi, 2012 metais, kai gamtinių dujų tiekimo kaina nebuvo reguliuojama, lyginant su 2010–2011 metais, kai gamtinių dujų tiekimo kaina buvo reguliuojama, nustatant viršutines kainų ribas, nenustatyta.

- AB „Lietuvos dujos“, būdamas didžiausiu gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyviu, turi galimybes taikyti nepagrįstas kainas arba kainų spaudimą, tačiau analizuojamu 2010–2012 metų laikotarpiu nenustatyta, kad AB „Lietuvos dujos“ būtų taikiusi nepagrįstas kainas ar kainų spaudimą. AB „Lietuvos dujos“ vidutinė gamtinių dujų pardavimo kaina didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2010–2012 metais vidutiniškai buvo 6,5 proc. mažesnė nei vidutinė didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos gamtinių dujų pardavimo kaina. Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo nebutiniams vartotojams rinkoje AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų pardavimo kaina 2010–2012 metais vidutiniškai buvo 5,3 proc. mažesnė nei mažmeninės gamtinių dujų tiekimo nebutiniams vartotojams rinkos vidurkis. Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo butiniams vartotojams rinkoje, 2012 metais, palyginti su 2011 metais, AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų tiekimo kaina nekito.

Remiantis aukščiau išdėstytomis aplinkybėmis, konstatuotina, kad konkurencija Gamtinių dujų tiekimo rinkoje nėra veiksminga, tačiau palyginamosios analizės metu įvertinus gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyvių 2010–2012 metais taikytas gamtinių dujų tiekimo kainas, nenustatyti piktnaudžiavimo atvejai, t. y. nėra nustatyta, kad 2010–2012 metais būtų taikytos pernelyg didelės kainos ar kainų spaudimas. Taip pat, atsižvelgus į rinkos dalyvių skaičiaus augimą bei biržų vystymosi perspektyvas, tikėtina, jog konkurencija gamtinių dujų tiekimo rinkoje stiprės.

2.3. DIDELĘ ĮTAKĄ GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO RINKOJE TURINČIŲ ŪKIO SUBJEKTŲ ĮVARDIJIMAS

2.3.1. AB „Lietuvos dujos“ akcininkai ir susiję juridiniai asmenys

Gamtinių dujų įstatymo 2 straipsnio 49 punkte numatyta, kad susijusi įmonė yra bet kokios teisinės formos įmonė, kurią su gamtinių dujų įmone sieja bendri dalyviai (dalyvavimas), kontrolė (kai turima 20 procentų ar daugiau akcijų arba balsavimo teisė, arba teisė skirti valdymo organų narius) ar vadovai, taip pat įmonė, priklausanti tiems patiems akcininkams.

Taisyklių 24 punkte yra apibrėžta, jog susijusiais asmenimis yra laikomi asmenys, kuriuose, kaip ir tiriamo juridinio asmens atveju, tas pats fizinis asmuo arba tie patys fiziniai asmenys turi akcijų dalį, kuri sudaro 25 ar daugiau procentų įstatinio kapitalo, arba turi teises į 25 ar daugiau procentų visų balsų; kurie su tiriamu juridiniu asmeniu yra bendrai valdomi ar turi bendrą administracinį padalinį, arba kurių stebėtojų taryboje, valdyboje ar kitame valdymo ar priežiūros organe yra pusė ar daugiau tų pačių narių, kaip ir tiriamo juridinio asmens valdymo ar priežiūros organuose; kuriuose tiriamas asmuo turi akcijų dalį, sudarančią 25 ar daugiau procentų įstatinio kapitalo, arba turi teises į 25 ar daugiau procentų visų balsų, arba kurie yra išipareigoję

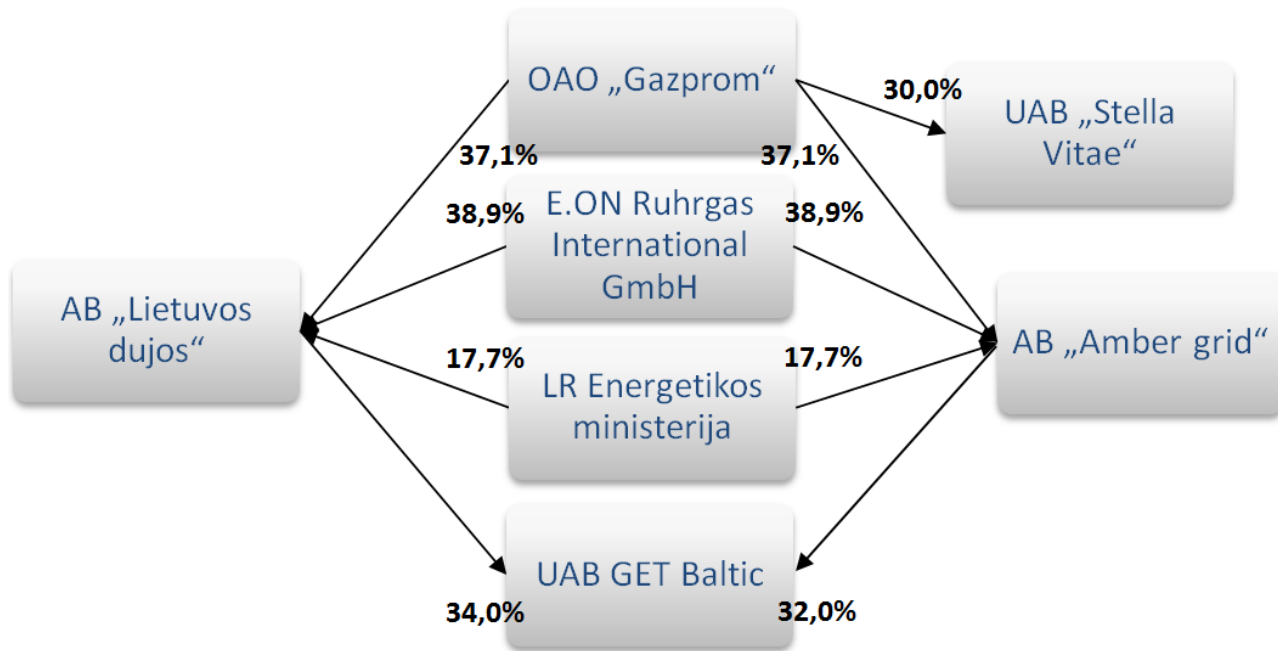
derinti savo ūkinės veiklos sprendimus su tiriamu asmeniu, arba už kurių prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą yra išipareigojęs atsakyti tiriamas asmuo, arba kurie yra išipareigoję perduoti visą arba dalį pelno ar suteikę teisę naudoti 25 procentus ar daugiau savo turto tiriamam asmeniui; kurie tiriamame juridiniame asmenyje turi akcijų dalį, sudarančią 25 ar daugiau procentų įstatinio kapitalo, arba turi teises į 25 ar daugiau procentų visų balsų, arba su kuriais tiriamas asmuo yra išipareigojęs derinti savo ūkinės veiklos sprendimus, arba kurie yra išipareigoję atsakyti už tiriamo asmens prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą, arba kuriems tiriamas asmuo yra išipareigojęs perduoti visą arba dalį pelno ar suteikęs teisę naudoti 25 ar daugiau procentų savo turto; kurie veikia Lietuvos Respublikoje ir yra tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus asmenis, įskaitant ir veikiančius kitose valstybėse, susiję su Taisyklių 24.1, 24.2, 24.3 ir 24.4 punktuose nurodytais asmenimis bet kuriuo iš Taisyklių 24.1, 24.2, 24.3 ir 24.4 punktuose nurodytų būdų; tiriamo asmens Lietuvos Respublikoje veikiančios dukterinės ar patronuojančios bendrovės, susijusias su tiriamu asmeniu per kitose valstybėse veikiančias bendroves, arba tiriamo asmens patronuojančių bendrovių Lietuvos Respublikoje veikiančias dukterines bendroves Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo.

Taisyklių 23 punkte yra įtvirtinta, kad tiriant rinką asmuo, veikiantis gamtinių dujų ir elektros energetikos sektoriuose, kartu su susijusiais asmenimis yra laikomas vienu asmeniu (vienu rinkos dalyviu).

Remiantis AB „Lietuvos dujos“ Anketoje pateikta ir viešai prieinama informacija²³, AB „Lietuvos dujos“ ir AB „Amber grid“ 37,1 proc. akcijų valdo OAO „Gazprom“, 38,9 proc. E.ON Ruhrgas International GmbH – E.ON grupės įmonei, 17,7 proc. – Lietuvos Respublikos energetikos ministerija. OAO „Gazprom“ taip pat turi 30,0 proc. UAB „Stella Vitae“ akcijų.

AB „Lietuvos dujos“ taip pat priklauso 34,0 proc. gamtinių dujų biržos operatoriaus UAB GET Baltic akcijų dalis.

16 pav. AB „Lietuvos dujos“ akcininkai ir susiję juridiniai asmenys

Vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 2 straipsnio 49 punkto ir Taisyklių 24 punkto nuostatomis, AB „Lietuvos dujos“ kartu su AB „Amber grid“, UAB „Stella Vitae“, UAB GET Baltic sudaro vieną Lietuvos Respublikoje veikiančią ūkio subjektą (toliau – ūkio subjektas AB „Lietuvos dujos“).

²³ http://www.ambergrid.lt/lt/apie_mus/trumpai-apie-ab-amber-grid, [http://www.eon.com/content/dam/eon-com/ueber-uns/GB_2012_US_eon.pdf,](http://www.eon.com/content/dam/eon-com/ueber-uns/GB_2012_US_eon.pdf) <http://www.gazprom.com/about/subsidiaries/list-items/>, žr. 2013-10-14

Vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 12 straipsnio 1 dalimi, asmuo laikomas turinčiu didelę įtaką atitinkamoje gamtinių dujų tiekimo rinkoje arba atitinkamoje gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyje, jeigu jis vienas ar kartu su kitais susijusiais asmenimis užima padėtį, prilygintą dominuojančiai, tai yra tokią ekonominės galios padėtį, kuri suteikia jam galią elgtis nepriklausomai nuo konkurentų ir paslaugų gavėjų (vartotojų).

Atsižvelgiant į 2 skyriuje išvardintas aplinkybes ir faktus, darytina išvada, kad ūkio subjektas AB „Lietuvos dujos“ turi didelę įtaką Gamtinių dujų tiekimo rinkoje.

3. ĮPAREIGOJIMŲ AB „LIETUVOS DUJOS“ NUSTATYMAS

Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad, gamtinių dujų tiekimo kaina yra reguliuojama, kai Komisijos atliekamo tyrimo metu yra nustatoma, kad dėl veiksmingos konkurencijos trūkumo asmuo taiko pernelyg dideles kainas, tai yra palyginamosios analizės metodu įvertintas vidutines kainas, viršijančias gamtinių dujų ir gamtinių dujų tiekimo paslaugos kainas, arba naudoja kainų spaudimą, tuo darydamas žalą rinkos dalyviams.

Pažymėtina, kad rinkos tyrimo metu buvo nustatyta, kad gamtinių dujų tiekimo rinkoje nėra veiksmingos konkurencijos, nes 2010–2012 metais rinkoje vykdančių veiklą dalyvių skaičius nekito, gamtinių dujų rinkos struktūros, vertinant tiek pagal pajamas, tiek pagal parduotą gamtinių dujų kiekį, pokyčiai nebuvo esminiai, didžiausią gamtinių dujų tiekimo rinkos dalį užima vienas ūkio subjektas – AB „Lietuvos dujos“. Gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimo metu gamtinių dujų pardavimo kainos buvo įvertintos, vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 6 dalies nuostatomis. Nustatyta, kad ūkio subjektas AB „Lietuvos dujos“, būdamas didžiausiu gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyviu, turi galimybes taikyti nepagrįstas kainas arba kainų spaudimą, tačiau analizuojamu 2010–2012 metų laikotarpiu požymių, kad ūkio subjektas AB „Lietuvos dujos“ būtų taikęs nepagrįstas kainas ar kainų spaudimą, nenustatyta: ūkio subjekto AB „Lietuvos dujos“ vidutinė gamtinių dujų pardavimo kaina didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2010–2012 metais vidutiniškai buvo 6,5 proc. mažesnė nei vidutinė visos didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos gamtinių dujų pardavimo kaina. Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo nebuitiniams vartotojams rinkoje AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų pardavimo kaina 2010–2012 metais vidutiniškai buvo 5,3 proc. mažesnė nei mažmeninės gamtinių dujų tiekimo nebuitiniams vartotojams rinkos vidurkis. Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo buitiniams vartotojams rinkoje 2012 metais, kai gamtinių dujų tiekimo kaina buvo nereguluojama, palyginti su 2011 metais, kai gamtinių dujų tiekimo kaina buvo reguliuojama, ūkio subjekto AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų tiekimo kaina nekito. Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad Komisija, pagal 9 straipsnio 6 dalį reguliuodama gamtinių dujų tiekimo kainas, turi teisę dujų įmonei taikyti 9 straipsnio 4 dalyje nurodytas priemones.

Atsižvelgiant į tai, kad Gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimo metu nebuvo nustatyta, kad ūkio subjektas AB „Lietuvos dujos“ taiko pernelyg dideles kainas ar kainų spaudimą, gamtinių dujų tiekimo kaina neturi būti reguliuojama. Vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 7, 8 bei 9 dalimis, kai gamtinių dujų tiekimo kaina nėra reguliuojama, ūkio subjektui AB „Lietuvos dujos“ neturi būti nustatomi įpareigojimai.

Gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimo darbo grupė, vadovaudamasi Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 6 dalimi, 10 straipsnio 1 dalimi, 12 straipsniu ir Taisyklių nuostatomis, siūlo Komisijai priimti sprendimą:

1. Pritarti Gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimo ataskaitai;
2. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu gamtinių dujų tiekimo rinkoje potencialios konkurencijos nėra, tačiau kartu įvertinant sparčiai augančio rinkos dalyvių skaičiaus, 2013–2014 metais planuojančių vykdyti gamtinių dujų tiekimo veiklą rinkos dalyvių skaičiaus bei gamtinių dujų biržų Lietuvoje pradinio vystymosi etapo aplinkybes, suponuojančias gamtinių dujų tiekimo rinkos plėtros bei potencialios konkurencijos atsiradimo gamtinių dujų tiekimo rinkoje tikimybę bei įvertinant aplinkybę, kad iki 2011 m. rugpjūčio mėn. buvo nustatomos

gamtinių dujų tiekimo kainos viršutinės ribos gamtinių dujų tiekėjams, t. y. gamtinių dujų tiekimo rinkoje konkurenciniai procesai gali būti vertinami tik nuo 2012 m., nustatyti, kad kitas gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimas planuojamas atlikti 2015 metais.

Gamtinių dujų tiekimo rinkos tyrimo darbo grupė

Nariai

Audrius Jurkūnas

Jurga Baršauskienė

Eglė Ežerskytė

Milda Zabarskienė